

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА V • БРОЈ 72. • 1. ЈАНУАР 1976.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

У 1976. ГОДИНИ БУДВАНСКА РИВИЈЕРА — ВЕЛИКО ГРАДИЛИШТЕ

И АКО СПАДА У РЕД КОМУНА у којима је национални доходак по глави становника изнад југословенског просјека, будванска општина се у погледу друштвеног стандарда налази на зачељу: он је дуго година био у сјенци трке за што већим бројем смјештајних капацитета. У току интензивне изградње читавих хотелских комплекса, великог броја одмаралишта и приватних кућа, запостављена је инфраструктура и објекти друштвеног стандарда. Када се то има у виду не треба се чудити што се појавио проблем снабдијевања водом, што на дневни ред чекају канализација, спортски објекти приступни путеви. Појавила су се и друга „уска грла“ — паркинг-простори, трговина, ПТТ услуге. А да би се ријешили сви ти и други, такође, важни проблеми, требало је обезбиједити огромна средства, којих није било. Јер, иако је угоститељство уносно, иако се пословало с добитком, фондови су остајали празни, пошто су пристигли ануитети и камате на кредит „гутали“ сваки зарађени динар.

У годинама када су као печурке ницали хотели, одмаралишта, стамбене зграде, виле и викендице, када се „крчмило“ приватно и друштвено грађевинско земљиште, куповало и препродавало, пропуштена је прилика да се та средства обезбиједи. Комуналије, које су и онако биле симболичне, слабо су убиране. Будванска ривијера била је „златни рудник“ за многе приватне угоститеље, занатлије, трговце и шпекуланте, који су у сезони скидали кајмак да би најесен, преко ноћи, нестајали, не остављајући ни динара за друштвене обавезе. Слично су поступала и „руководства“ разних ГГ предузећа, а „захваљујући“ слабој организационој служби друштвених прихода, и нека друга која су на нашем подручју убијала знатне приходе. Тако се друштвена рента, умјесто у општинску касу, одливала и у приватне џепове, а наша комуна је с правом названа „сиромашном општином богатих грађана“.

Последњих година учинио ни су озбиљнији кораци да се стане на пут таквом понашању. Захваћена је маса средстава, која је годинама измицала служби прихода, саниран је општински буџет, уведен је први самодопринос. Почели су да се стварају услови за изградњу објеката друштвеног стандарда. У току су радови на такозваној зеленој пијаци, у склопу будућег тржног центра, површине 2000 квадратних метара. У изградњи је друштвени дом у Петровцу који ће има-

ти 600 квадратних метара корисне површине, у коме ће бити биоскопска дворана и друге просторије за организовање културно-забавног живота у овом мјесту. Радови на Дјечјем вртићу у Будви приводе се крају, завршава се ускоро и бистро са фонтаном капацитета 120 мјеста у отвореном и затвореном простору, као и послов-

да подмири потребе многобројних домаћих и страних гостију у сезони, а у плану су и двије стамбене зграде од сто станова — једна у Будви и друга у Петровцу. Према већ усвојеном програму и урбанистичком плану, у Пржном ће почети радови на изградњи Мјесног центра.

Хотелско-туристичко предузеће „Монтенегртурист“ у

У план изградње инфраструктурних објеката за 1976. годину ушли су радови на довршењу телеграфско-телефонске мреже Будва — Бечићи, затим изградња аутобуских станица у Будви и Петровцу, систем канализације у насељима Подкопљун, Подмагистрала, Госпоштина II, Борети Бечићи, Шумет и Брежине. Прошириће се водоводна и електрична мрежа у насељима дуж читаве ривијере.

— Од свих објеката које започињемо у овој години издвојио бих два као најважнија — канализацију и школски центар — рекао нам је председник Скупштине општине Бранко Иванчевић. — Мислим да је сваки наш грађанин убијен да без канализације не можемо просперирати као метропола црногорског туризма. Школски центар је, такође, прворазредан задатак, јер је познато

да наша дјеца још увијек похађају наставу у аустријској касарни. Зато су наши грађани једнодушно и прихватили увођење самодоприноса за школу. Они се, увјерен сам, неће двоумити ни када се буде рјешавао проблем канализације. Појединачне иницијативе у неким мјестима заједницама то обећавају.

Средства за објекте, чија изградња почиње у следећој години, биће обезбијеђена углавном из доприноса за коришћење грађевинског земљишта, комуналија, боравишних таксе и из кредита. Тако ће наша ривијера у 1976. години, после дуге грађевинске паузе, поново поставити велико градилиште, које ће овом региону, изградњом планираних објеката, дати нови импулс за свестранији развој.

В. Станишић

НАША ЧЕСТИТКА

ЧЕСТИТАЈУЋИ НОВУ ГОДИНУ СВОМ НАЈДРАЖЕМ ДРУГУ, ПРЕДСЈЕДНИКУ ТИТУ, МИ СЕ СЈЕЋАМО ДОЧЕКА НОВЕ 1973. ГОДИНЕ, КОЈИ ЈЕ ОН СВОЈИМ ПРИСУСТВОМ УЧИНИО ДРАГОЦЈЕНИМ И НЕЗАБОРАВНИМ.

На слици: Председник Тито у шетњи милочерским парком првог дана 1973. године

на зграда путничких агенција, површине 2000 квадратних метара.

Поред довршења започетих објеката, у 1976. години предвиђа се изградња прве фазе школског центра у Будви. Градиће се и нова пошта, чији капацитет треба

наредној години наставља радове на изградњи хотела „А“ категорије у Петровцу, капацитета 300 кревета, за што су већ обезбијеђена средства у износу од 75.000.000 динара, а биће завршен и хотел „АС“ у Перазића Долу, капацитета 450 кревета.

РАДНИЧКИ СТАНОВИ И ФОНД СОЛИДАРНОСТИ

И ако се у Будви, нарочито у последње вријеме, гради приличан број станова, мало их је намијењено радницима из непосредне околине. У малим колективима, погонима и дјеловима организација удруженог рада, чије су „матиче“ вап подручја ове општине тежило се добија кроз над главом. Заинтересовали смо се у Општинском синдикалном вијећу какви су изгледи да се у догледно вријеме ријеше стамбена питања радника с ниским приманијима. Речено нам је да за сада ситуација није ружичаста. Према њиховом мишљењу — мада се још не располаже тачном евиденцијом, пошто радне организације нијесу доставиле тражене податке — на подручју наше општине требало би изградити око 200 станова. Пошто се у малим организацијама не може акумулирати довољно средстава за предузимање ефикасних мјера у том правцу. Општинско синдикално вјеће је недавно, почетком октобра мјесеца, доставило свим организацијама удруженог рада из општине списак о изградњи станова из фонда солидарности. Усвајала су га, односно ставиле одређене примједбе, само мање радне организације, које од акције солидарности очекују помоћ у рјешавању стамбених питања за своје раднике. Судећи по томе што још ништа нијесу одговориле, веће организације удруженог рада, по свој прилици, још га нијесу у

својим колективима ставиле на дискусију. Тако је изостала солидарност основних организација удруженог рада у саатаву ХТП „Монтенегртуриста“, „А“ вале“ у Бечићима, Хотела на Словенској плажи, „Паласа“ у Петровцу и „Светог Стефана“ без чије се помоћи тежило шта може учинити на рјешавању овог важног задатка.

У Општинском синдикалном вијећу су истакли да се у Будви граде веома скупи станови чија цијена достиже и око 7000 динара по квадратном метру. Да би се средства за ту сврху што рационалније користила, предложено је Скупштини општине да се убудуће граде јефтинији станови, па се очекује њена помоћ, као и разумијевање друштвено-политичких организација и већих колектива. После усвајања договора, у плану је доношење прелиминарних одлука о додјели стана радницима, с тим што ће приоритет имати они с најнижим приманијима, без обзира на то са колико су средстава њихове организације учествовале у фонду солидарности.

С. Г.

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР И РЕДАКЦИЈА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

ЧЕСТИТАЈУ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ

НОВУ 1976. ГОДИНУ

СА НАЈЉЕПШТИ ЖЕЉАМА ДА У ИЗГРАДЊИ СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ ДРУШТВЕНИХ ОДНОСА ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЈЕХЕ

ИЗ РАДА ОРГАНИЗАЦИЈА САВЕЗА КОМУНИСТА

ДРУШТВЕНА
САМОЗАШТИТА

ЗАДАТАК СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ СНАГА

Друштвена самозаштита била је тема четврте по реду сједнице Општинске конференције Савеза комуниста, која је одржана 12. децембра у Будви. Како је истакнуто у материјалима презентираним члановима Конференције, уводном излагању друга Пека Лијешевића и дискусији бројних учесника сједнице, у протеклом периоду постигнута су извјесни резултати на остваривању задатака из области друштвене самозаштите. Они се огледају у поштовању законитости у пословању основних организација удруженог рада, сузбијању криминала у привреди и све успешнијој борби против негативних појава. Између 18 откривених кривичних дјела, било је у овој години пет провјера, четири плачке и три случаја фалсификовања, односно уништења службених исправа. Нарушавање јавног реда и мира — по својим појавним облицима а често и по тежини и правној квалификацији веома блиско привредном криминалу — манифестовало се у току туристичке сезоне преко физичких обрачуна, туча, непристојног понашања и иступања с непријатељских позиција. Актери свих тих испада, истакнуто је, нијесу стално настањени на подручју ове општине. Због слабо превентиве, безбједност саобраћаја није била на потребној висини, па је у разним удесима било мртвих и повријеђених, а причињена је и знатна материјална штета. Примijeњено је да власници регистрованог и нерегистрованог оружја „шенилче“ на свадбама, државним и вјерским празницима, као и приликом испраћаја војних обвезника на одслужење војног рока у ЈНА.

УНУТРАШЊА И САМОУПРАВНА РАДНИЧКА КОНТРОЛА ЗАТАЈИЛА

Чињеница је да на подручју наше општине питање друштвене самозаштите није конкретно разрађено у нормативним актима радних и других организација, које се, према ономе што у њима пи-

ше, тешко могу разликовати једна од друге. Истакнуто је да она није била прворазредни задатак унутрашње контроле, која ни бројно ни по квалификационој структури још увијек не задовољава, ни самоуправне радничке контроле, која је постојала само на папиру или се, у најбољем случају, бавила споредним питањима, нити Службе друштвеног књиговодства, чија се дјелатност сводила углавном на прегледање завршних рачуна и обављање рутинских послова. Када се све то има

си међусобно удаљених објеката, тако да, и када би хтјели, нијесу у стању да, у случају потребе на вријеме интервенишу. Појединци не знају ни гдје се налазе апарати за гашење пожара, главне електричне склопке, инсталације за плин и други уређаји, односно нијесу упознати како се њима рукује! Приликом обиласка објеката утврђено је да неки стражари нијесу наоружани, други су затечени на спавању, а понегдје — као на црној станици Подгорка врела, одакле се наша ривијера сна-

пријатеља, укључују и појединци из редова клера, који покушавају да се баве и ван религијским активностима.

КОМУНИСТИ ТРЕБА ДА
СЛУЖЕ ЗА ПРИМЈЕР!

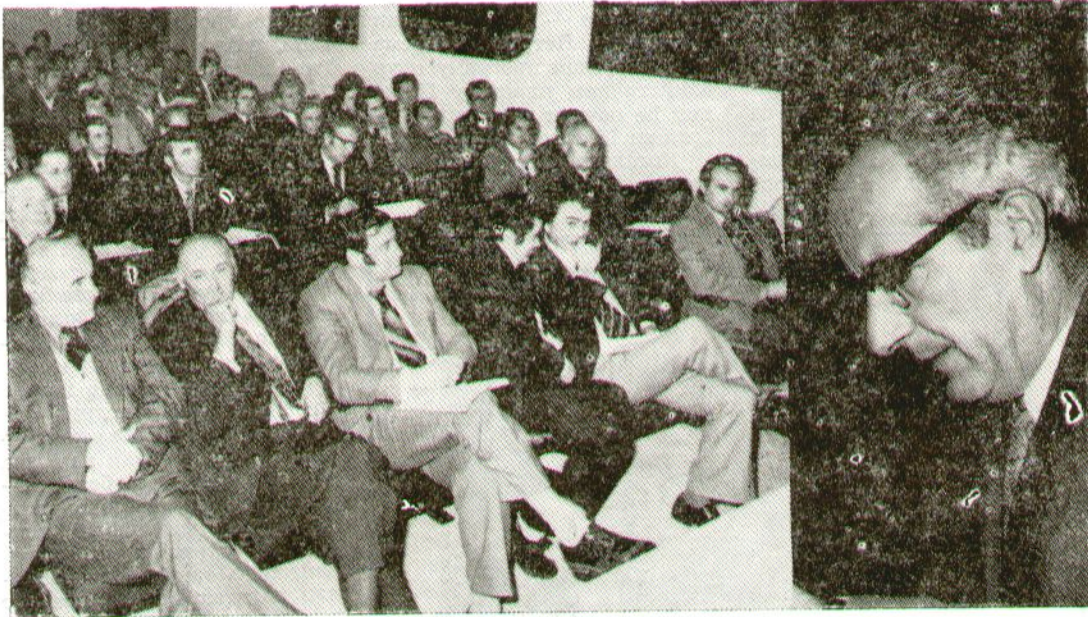
Након исцрпне дискусије, у којој је учествовао и друг Вуко Вукадиновић, члан Извршног комитета ЦК СК ЦГ, донијет је програм активности на остваривању задатака безбједности и друштвене самозаштите у коме је истакнуто да организације Савеза комуниста, као покре-

ња и активности Социјалистичког савеза и свих организационих социјалистичких снага. С тим у вези, стављено је у дужност комунистима у руководствима друштвено-политичких организација да до краја јануара утврде програме активности на организовању и остваривању друштвене самозаштите, посебно на упознавању свих радних људи и грађана са основним карактеристикама безбједносне ситуације.

ПРЕИСПИТАТИ НОРМАТИВНА АКТА

Општа акта о друштвеној самозаштити треба да се дојоше у најширем самоуправном поступку, којим ће обезбиједити да, одлучујући о њима непосредно, радни људи и грађани упознају њихову суштину. Уз непосредно ангажовање делегатских скупштина и самоуправних органа, посебно комуниста на најодговорнијим мјестима и функцијама, стручне службе у основним организацијама удруженог рада и органи у Скупштини општине и мјесним заједницама дужни су да преиспитају правно-нормативна акта у области друштвене самозаштите, како би она била у складу са ставовима утврђеним у Уставу- конгресним резолуцијама и основама организовања и остваривања друштвене самозаштите. Комунисти у организацијама удруженог рада треба да обезбиједе да самозаштита костане саставни дио планова и програма њиховог развоја. Зависно од врсте послова и дјелатности којом се баве, организације удруженог рада треба да дефинишу своје задатке у самозаштити. Правилницима и другим актима неопходно је нормативно регулисати физичко-техничко обезбјеђење и дјеловање за случај ванредних околности, заштиту послове, службе, државне и тајне народне одбране, затим начин остваривања контакта са страним грађанима и организацијама заштити друштвене имовине од свих облика злоупотреба и присвајача.

У мјесним заједницама треба покренути иницијативе за рјешавање одређених питања безбједности. Преко комисија за општенародну одбрану и друштвену самозаштиту, оне провјерују стање безбједности, анализирају остваривање друштвене самозаштите и организују оспособљавање грађана за обављање послова из тих области. У наставне програме треба унјети одговарајуће садржаје о друштвеној самозаштити, што је задатак чланова Савеза комуниста одговорних за програмирање и извођење идеолошког и васпитно-образовног рада. Одјелење унутрашњих послова, инспекцијски и органи Службе друштвеног књиговодства дужни су да пружају сталну помоћ самоуправним и другим друштвеним субјектима и да се, на њихов захтјев и иницијативу, активно укључују у процес развоја друштвене самозаштите.

Чланови прате рад Конференције

у виду, није тешко схватити иначе неразумљиву небригу о чувању друштвене имовине. Илустрације ради, наведено је да је особље на рецепцији хотела „Адријатик“ провјерило у овој години неколико десетина милиона старих динара! У аутокампу „Бала“, недалеко од хотела „Масетрал“, дужност чувара обављао је инвалид прве категорије, а у хотелу „Милочер“ лице изнад шездесет година старости! У неким организацијама удруженог рада чуварима нијесу одређена радна мјеста, нити су они како треба уведени у посао, а понегдје су им повјерени на чување комплекс-

бдијева водом — уопште нијесу нађени на својим радним мјестима!

То што на будванском подручју борави сваке године у току туристичке сезоне приближно сто хиљада страних гостију намеће потребу веће будности не само одговарајућих служби, организација и чланства Савеза комуниста, него и свих грађана. Ово утолико прије што се и у нашој општини осјећа извјесна активност информбировских, бирократско-догматских, националистичких, и либералистичких „снага“, у чије се „коло“, поред остатака класног не-

тачи свих друштвених снага, морају бити не само у току већ у средишту цјелокупне активности на овом плану. Њихов рад треба да буде усмјерен на идентификовању непријатељских и друштвено штетних појава и њихових носилаца, с тим што ће комунисти својим понашањем и одлучношћу служити за примјер радним људима и грађанима. Имајући у виду тај задатак, Комитет ће до краја децембра сачинити оперативни програм рада о чијем ће спровођењу у живот редовно информисати Општинску конференцију. У свим основним организацијама Савеза комуниста до 15. јануара треба утврдити конкретне задатке и одредити њихове носиоце и рокове до када их треба обавити. Конкретно ће се разрадити обавезе организација у погледу идеолошко-политичких и пропагандно-заштитних мјера, избора метода дјеловања против непријатељских акција, затим мјере за кадровско, организационо и материјално оспособљавање самоуправних органа и одговарајућих стручних служби. До истог рока Скупштина општине треба да припреми предлог одлуке о формирању координационог тијела за друштвену самозаштиту, које ће сачињавати представници Скупштине општине, друштвено-политичких организација, самоуправних органа радничке контроле, Службе друштвеног књиговодства, Штаба Територијалне одбране, инспекцијских и органа унутрашњих послова.

Функционисање друштвене самозаштите зависиће у великој мјери од ангажова-

КОРАК НАПРИЈЕД

АКТИВ РАДНИКА КОМУНИСТА размотрио је на недавно најважније задатке из области друштвене самозаштите на подручју будванске општине. Том приликом указано је на специфичности привреде ове субрегије и, с тим у вези, на сложену проблематику око рјешавања овог питања, скопчаног с повећаном одговорношћу свих друштвених снага, а у првом реду оних лица и самоуправних тијела која су непосредно задужена за послове из области друштвене самозаштите.

И поред тога што су поједини колективи издвајали знатна средства за набавку опреме за самозаштиту и плаћање лица која ће њоме руководити, уочени су случајеви лежерности и неодговорног понашања појединаца. Није се водило довољно рачуна ни о кадровима којима је повјеравано руковођење пунктовима од виталног интереса за радну организацију, каквих у туристичко-угоститељској привреди има више, што ни до сада није пролазило без нежељених посљедица.

Милан Митровић, секретар Комитета Општинске конференције СК Будва, истакао је да је Актив радника комуниста, као најнепосреднији представник радничке класе, одговоран да се у овом домену досједно спроводе уставне одредбе и закључци 13. сједнице Предсједништва ЦК СКЈ, при чему ће се редовно указивати на појаве небриге, расипништва и недисциплине.

На састанку је било говора и о тешкоћама на које радници наилазе приликом остваривања права из радног односа — личног дохотка, станова, социјалне и здравствене заштите.

На крају је одлучено да све радне организације с подручја ове општине делегирају своје представнике у Актив радника комуниста и да се, ради ефикаснијег руковођења, формира његов секретаријат.

В. Ст.

ДЕЛЕГАТСКА ХРОНИКА

ЗЕМЉИШНА КЊИГА ПОСТАЛА
КОЧНИЦА РАЗВОЈА

ЗЕМЉИШНА КЊИГА још се само код нас одржава и користи, јер су је напустиле и оне земље које су били њени творци. Приликом њеног устројавања дошло је до низа слабости, услед лошег и непотпуног премјера, а од њеног формирања до данас, због разноразних околности, није вршена обавезна ревизија.

Границе и облици парцела утврђених у земљишно-књижном тијелу нијесу више такве по положају и димензијама, што је последица бујица, ерозије, стогодишњег рада на унапређењу земљишта и многобројних диоба. У земљишној књизи се, чак, не води ни површина за све парцеле, што је, иначе, основ сваке савремене евиденције о непокретностима, тако да није јасна слика одређене парцеле, односно њене вриједности, а то би књига требала да правно обезбјеђи и гарантује. Њена гаранција односи се на ситуацију која постоји на карти, а не на терену, па се правно обезбјеђује нешто непостојеће, нешто што је некад било, а данас не постоји. И властовница је још у несређеној ситуацији, јер првобитни упис власника на појединим парцелама садржи у просјеку 10 до 15 власника а у неким случајевима и преко педесет, са назначењем разломка ди-

јела својине и до 500 ситних дјелова (нпр. 248/480 дјелова)! То доказује да та страна књиге ни у моменту свог настанка није испуњавала основу за ваљану евиденцију о непокретностима, ако се зна да је свака парцела и онда и данас имала обично једног власника.

Измјена уписаног земљишно-књижног стања није вршена у складу са ранијим и данашњим законским прописима, па у погледу власништва или спајања, односно цијепанја земљокњижних честица у 90% случајева није извршено усклађивање тактичког стања са важећим законским прописима. Када се имају у виду многобројни не књижени преноси и отуђивања својине на појединим честицама или њиховим дјеловима, изградња многобројних стамбених и других објеката у граду и на селу, која није евидентирана у земљокњижној документацији,

може се сагледати у којој се мјери разликује стварно стање од оног у земљишној књизи. Посебну тешкоћу представља чињеница да се с овог подручја одселио у иностранство велики број земљокњижних власника, о чијој животној судбини не знају ни њихови најближи сродници. Због тога у пракси долази до низа тешкоћа, које се превазилазе уз велике напоре странака, а што све проузрокује одуговлачење поступка, а често и доношење неправилних одлука, посебно када је у питању исплата по основу „непотпуно утврђеног својинског права“.

Стање земљишне књиге најбоље показују подаци да на територији општине има око 45.000 парцела и око 4.500 власника — посједника, док је у земљишној књизи регистровано 65.000 парцела и 18.000 власника, односно води се једна трећина непостојећих парцела и око четири пута више власника него што их заиста има! Да је даље толерисање оваквог стања неодрживо, говоре подаци опште евиденције о непокретностима на територији Републике, јер на 95,5% њене територије нема земљишне књиге, а ипак су проблеми далеко мањи, јер се брже и лакше регулишу појединачна питања или спроводе одговарајуће мјере у овој области.

Имајући све то у виду, Извршни одбор је на својој 67 сједници приликом разматрања ове информације закључио да делегатима предложи укидање постојеће земљишне књиге, уз обавезу Општинског суда, Општинског јавног правобранилаштва и Одјела за опште послове и друштвене службе да покрећу иницијативу за измјену закона о премјеру и катастру земљишта. Уколико се иницијатива за укидање земљишне књиге не прихвати, Извршни одбор предлаже да ови органи обаве све припреме за обнову земљишне књиге по новим прописима, што би представљало добар, али и скуп приступ рјешавању проблема евиденције о непокретностима.

Д. Ј.

Један од многих крчаника

Некатегорисани путеви
брига мјесних заједница

ЈАВНИ путеви су подијељени према привредном и друштвеном значају и подручјима која опслужују на четири категорије, и то: првог реда (савезног значаја), другог реда (републичког значаја), трећег реда (путеви од нарочите важности за територије неколико општина) и четвртог реда (путеви локалног значаја за подручје једне општине, јер везују насеља унутар њене територије).

Саобраћајнице, које немају својство јавног пута су улице, сеоски, шумски и пољопривредни путеви. И на нашој територији има десетак таквих, некатегорисаних путева, који су претежно новијег датума. С обзиром на значај који имају у повезивању засека, њихово постојање је оправдано. Старији пут који повезује Јадранску магистралу с Пријевором и Свињштима, поново се у њу укључујући код села Ластве, због неодржавања само је дјелимично оспособљен за саобраћај.

Пут који везује Јадранску магистралу с манастиром Подострог, врло је узан и неподобан за гушћи саобраћај, поготову за тешка возила.

Некатегорисани је и пут који спаја Поборе с путем Будва — Цетиње. Он на читавој дужини има макадамску подлогу и будући да се редовно одржава задовољава најосновније потребе оних који се њиме служе.

У ову категорију улазе и путеви који спајају Јадран-

ску магистралу с Куљачама и Тудоровићима. Оба су недавно прокрчена али није су добро трасирани, тако да на појединим мјестима достижу успоне и до 15%, што прелази дозвољену границу. На њима има много оштрих кривина, с малим радијусом кретања, што проузрокује отежан саобраћај, а како је подлога претежно земљана, у зимском периоду је скоро неупотребљив за возила.

Пут који спаја Јадранску магистралу код кисикане у Буљарици са селом Голубовићи дио је пута саобраћајнице која је некада повезивала Петровац с Баром. Дјелимично је калдрмисан и оивичен, а његова ширина је на једном дијелу задовољавајућа за мања возила. На дијелу гдје се налазе гараже „Југопетрола“, долази до честих оштећења, јер подлога не може да издржи осовински притисак петнаестотонских возила. Некатегорисани путеви су од Јадранске магистрале до Драшковића-Дреноваца, од вијадука до Давидовића, од бензинске пумпе до манастира Градиште и Греговића, пут који опслужује насеље Ђуновићи и онај од Јадранске магистрале до Пријевора и Сеоца.

Неопходно је да се сви ови путеви одржавају да се на њима може вршити неметан и безбједан саобраћај, односно да задовоље захтјеве за које су и намијењени. Њихово одржавање би се састојало у обнављању и замијенивању истрошених коловозних застора дотрајалих пропуста потпорних и обложних зидова, оправки мостова и у проширењу у кривинама ради повећања прегледности.

Извршни одбор је закључио да би одржавање, управљање, реконструкцију и изградњу ових путева требало организовати у оквирима мјесних заједница, уз, истовремено, регулисање финансирања ових потреба. Тиме би се обезбједило испољавање непосредног интереса и бриге грађана за одржавање и побољшање ових путева, који у првом реду служе њима. Уколико се овакав предлог Извршног одбора прихвати, мјесне заједнице би се споразумјеле о броју радника који би радили на одржавању ових путева.

Д. Ј.

Декоративно освјетљавање

Предлогом одлуке о постављању свјетлених реклама, фирми и натписа утврђују се услови и начини декоративног и свечаног освјетљавања насеља градског карактера, излога и пословних просторија, као и гостивања свјетлених фирми, реклама и натписа. У одлуци се прецизира да се радови на гостивању или измјени уређаја, који служе за спољашње освјетљавање зграда и других објеката, свјетлених фирми, реклама и натписа не могу изводити без одобрења надлежног органа.

Ради истицања силуете града и најистакнутијих објеката одлуком се предвиђа да у Будви морају стално бити освјетљени спољашњим декоративним освјетљењем: бедеми Старог града, звоник Католичке цркве, Видиковац, објекти хотелског комплекса уз Јадранску магистралу, зграда „Зета филма“ и зграда Скупштине општине, а у Петровцу: Споменик палим борцима, бар „Кастело“, хотелски комплекс. Друштвени дом и Видиковац.

Поводом Државних празника, приредби и манифестација морају бити освјетљене спољашњим декоративним освјетљењем зграде и објекти, које одреди Извршни одбор на предлог комисија за уређење насеља. Одлуком се предвиђа да се свечано освјетљавање Будве и Петровца врши за Нову годину, за Први мај, од 29. априла до 3. маја, за Дан борца и Дан устанка, од 2. до 14. јула, за Дан ослобођења и за Дан Републике, од 29. новембра до 1. децембра, од 30. децембра до 3. јануара. Поводом великих приредби и манифестација, одлуку о данима у којима се има извршити свечано освјетљавање према предлогу одлуке, доноси Извршни одбор.

Све пословне просторије у приземљу са уличне стране, као и излози привредних организација и занатских радњи морају у току ноћи бити освјетљени пуним освјетљењем.

Освјетљавање излога пуним освјетљењем, свјетлених фирми, реклама и натписа настаје од тренутка паљења јавног освјетљења па до пола ноћи у ње тјем односно до 23 часа у зимском периоду, а послије овог времена излози могу бити освјетљени и малим свјетлом.

Свјетлеће фирме у року од 15 мјесеци морају поставити све

привредне организације и власници занатских радњи који имају своје пословне просторије у Будви, и то у Његошевој улици, на тргу Вукице Митровић, у булевару Маршала Тита и у улици „29. новембар“, а у Петровцу у улици 18. септембар. То се односи и на све хотеле и одмаралишта на територији општине. На осталом подручју свјетлеће фирме морају поставити и све новосаграђене робне куће, трговине и други локалитети, као и оне привредне и друге организације којима то рјешењем наложи надлежни орган.

Организације и власници стамбених, пословних и јавних зграда дужни су да омогуће постављање свјетлених фирми, реклама и натписа када се то врши на основу дозволе надлежног органа и за то не могу наплаћивати никакву накнаду, осим трошкова који су тим постављањем и одржавањем проузроковани.

Д. Ј.

Побољшати локални саобраћај

Упоредо с развојем туризма расле су и потребе за увођење редовног локалног саобраћаја, који се почео развијати прије десетак година. Тада је формирано саобраћајно предузеће „Аутобока“ у Котору које обавља услуге ове врсте и на територији наше општине, а повезују Будву с Котором, Баром и Титоградом. Оно држи и транзитне линије које пролазе дуж наше ривијере.

На правцу Будва—Бар одвија се саобраћај са девет регистрованих линија, које стају на следећим мјестима: Завала Бечићи, Каменово, Милочер, Свети Стефан, Режевићи, Петровац, Буљарица, Мишићи и Сутоморе. Ово су линије у једном правцу, а у једну сезону обично се врши испомоћ с ванредним линијама. „Аутобока“ на овом правцу планира да за наредну сезону отвори и посебне линије, ради бољег и организованијег дочека путника и гостију, који ће долазити новоотвореном путем Београд — Бар, а и ради растерећивања постојећих линија на нашој територији.

На релацији Будва — аеродром Тиват радије је саобраћао само један аутобус „Јат“-а, али је „Аутобока“ у овој сезони организовала шест, а у зимском периоду четири аутобуске линије, што се сада оцјењује као довољно.

С обзиром на потребе повезивања грађана с подручја Ластве с Будвом, „Аутобока“ је у протеклој сезони отворила редовне аутобуске линије на релацији Будва — Јаз — Ластва, са једнаест полазака. У наредној сезони требало би ову линију повезати са Светим Стефаном

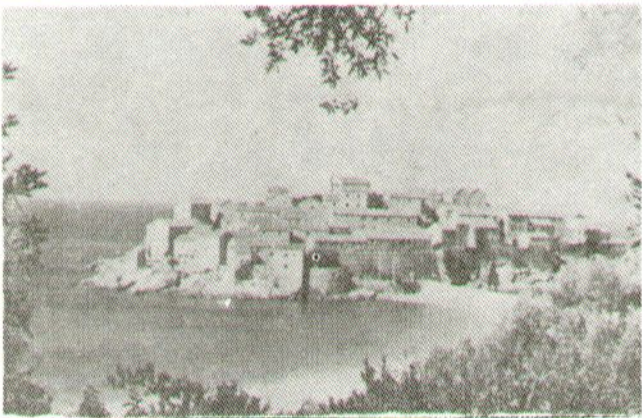
или Бечићима, што би допринијело бољем коришћењу плажа и растерећењу саобраћаја на овој релацији.

„Аутобока“ је заинтересована да послје завршетка магистралног пута Будва — Цетиње отвори једну линију на овом правцу, што би било значајно за становнике из мјеста дуж овог пута, као и за боље и организованije посјете туриста Ловћену, Цетињу и његовим znamenитостима.

У љетној сезони на релацији Будва — Петровац постоје 25, а у зимском периоду само десет полазака. „Аутобока“ жели да и на овој релацији за вријеме сезоне повећа број возила, јер је линија у правцу Бара љети јако оптерећена.

Извршни одбор је на сједници од 9. децембра закључио да се до краја ове године организује разговор с представницима мјесних заједница на тему организације локалног саобраћаја на територији општине, како би се у току јануара организовао састанак с представницима Скупштине општине Бар, „Монтенегротуриста“ и Комunalно-саобраћајног предузећа „Аутобока“. Извршни одбор ће у току фебруара поднијети извјештај Скупштини општине о обављеним пословима по овим закључцима.

Д. Ј.

Свети Стефан

РАЗВОЈ ТУРИСТИЧКЕ ПРИВРЕДЕ

Између жеља и могућности

ТУРИСТИЧКА ПРИВРЕДА убраја се у шест приоритетних дјелатности Црне Горе, па јој се у свим друштвено-економским и политичким документима посвећује посебна пажња. Више од два мјесеца трајала је дискусија о основама политике развоја туризма. Дошло је до различитих захтјева организација удруженог рада и представника привреде који су сачињавали посебну радну групу чији је задатак био усаглашавање свих предлога и захтјева.

У припремљеном материјалу наводило се да ће се у току наредних пет година изградити објекти са 7.200 лежаја, и то 4.620 на приморју, а 2.535 у континенталном дијелу Републике. Затим је недавно, на скупу привредника, истакнуто да је јавна дискусија показала да би требало изградити знатно више објеката који би имали 9.000 лежаја. У Републичком заводу за привредно планирање, напротив, сматрају да су, према билансним могућностима Републике, ти предлози нереални, па предлажу да се изграде објекти са 5.000 лежаја. За ту сврху би требало обезбиједити 1.130 милиона динара. Највише средстава добило би се из Фонда за неразвијена подручја, затим из банких и других кредита, док би се сопствено учешће кретало од 6% до 10%.

Представници „Монтенегротуриста“ — носиоца развоја те привредне гране у Црној Гори — истакли су да би у наредних пет година, само у оквиру те организације, требало изградити 3.600 лежаја у Улцињу, Бару, Петровцу, Светом Стефану, Бечићима, Будви, Тивту, Котору, Цетињу и Мојковцу.

Посебна пажња посветиће се развоју туризма у сјеверном дијелу Црне Горе, за што ће се користити усмјерена средства из Фонда за неразвијена подручја. Међутим, поуздано се зна да нема погодне организације која би се прихватила тог изузетно одговорног посла. „Монтенегротурист“ постигао је значајне резултате на обједињавању приморског и планинског туризма конституисањем оснивачких организација удруженог рада на Цетињу и у Мојковцу, па би добро било када би се ангажовао и у развоју те привредне гране у Бијелом Пољу, Плаву, Колашину, Иванграду, Плевљима и другим мјестима.

За туристичку изградњу изузетно је важно подручје Улциња, с обзиром на чињеницу да на Великој плажи треба да израсту насеља радничких одмаралица са преко 8.000 лежаја. У Игалу ће се подићи објекти за здравствени туризам са преко хиљаду лежаја. У титоградској Инвестиционој банци већ дужи се налази програм за изградњу туристичког насеља Јаз са преко 5.000 лежаја. Сви ти пројекти нијесу укључени у инвестиционе програме за сљедећи плански период. Пошто се у наредних 5 година неће дозволити извођење радова без покрића. Прво треба обезбиједити средства за објекте чија је изградња почела ранијих година, затим средства за водовод и друге објекте основне инфраструктуре. Готов је друштвени договор о припремама за изградњу регионалног водовода на коме ће се радови изводити у фазама, при чему ће се користити средства Фонда за неразвијена подручја, а затражен је и кредит од Међународне банке.

На недавно одржаном састанку представника привреде нијесу се могли усагласити захтјеви основних организација удруженог рада с програмом Републичког завода за план. Ранији захтјев туристичке привреде за изградњу нових објеката смањен је само за хиљаду лежаја. Умјесто милијарду и 130 милиона динара, колико је потребно да се обезбиједи за 5.000 нових лежаја, сада се тражи готово два пута више — двије милијарде и 250 милиона динара за 8.000 лежаја. Пошто се усагласе програми организација удруженог рада, сачиниће се друштвени договор о основама политике развоја туристичко-угоститељске привреде у Црној Гори и донијети самоуправни споразуми. Сви ти документи, како се очекује, потписаће се крајем овог мјесеца.

Када је ријеч о развоју туризма у току наредних пет година, ваља додати да ће се туристички промет повећавати по стопи од 13% годишње, па ће 1980. године износити око 85 милиона долара — двапут више него сада.

Владо ГОЈНИЋ

ИСТИЧЕМО

ВРСТАН ПЕДАГОГ И РАДНИК

АКО којим случајем прошетате поред Основне школе „Мирко Срзенић“ у Петровцу, у било које доба дана, чућете како тишину школског амбијента у вријеме наставе, ремете звуци мандолине или гласови дјечјег хора. Такорећи сваког дана у музичком кабинету ове школе живо је и динамично — било да се сагледају редовни програм, било да су у току припреме за школске свечаности, приредбе и такмичења. Вачки оркестар, хорови и читава организација музичког васпитања тако су организовани и подешени да представљају право освјежење послје напорних часова из других наставних области. Јијепе је видјети и чути те дисциплиноване дјечаке и дјевојчице како испред сталака за ноте изводе са својих инструмената познате мелодије. Раде они то с љубављу и ентузијазмом, поред вјечито присутне наставнице Загорке Радуловић, која у овим младим људима зналачки, са тактом врсног педагога, буди ову племениту вјештину.

Посјетили смо ових дана петровачку школу у намери да поразговарамо и са овом женом-ентузијастом. Јер, нажалост, није ријетка појава да стваралачки напори, марљив рад и предано залагање појединаца измичу пажњи оних који су позвани да то прате, запажају и региструју. А то долази, вјероватно, отуда што они, скромни и перазметљиви, пролазе готово нечујно поред нас, па им је једини и највећи стимуланс задовољство које човјеку приноси успјех у послу.

Таква је и наставница музике Загорка Радуловић.

Када смо је, у друштву директора школе Павла Вујовића, посјетили у стану и саопштили намеру да пишемо о њој за новине, казала нам је: „Немојте о мени, пишите о ученицима. Јер, ја сам обављам своју дужност. Моја је највећа награда када са својим ученицима, поред радија или телевизора, слушају музику, а они, с лакоћом, препознају Моцарта, Шопена, Баха, Чајковског...“.

Већ пуне двадесет и четири године Зага ради у овој школи предано и савјесно, са жаром и изванредним педагошким тактом, какав може да развије само онај просвјетни радник који је надахнут љубављу према послу који обавља. У свакој прилици када је у контакту с дјецом, Зага настоји да им се приближи, да осјети њихове могућности, жеље и потребе, а затим да не остави по страни ни једног ученика који има иоле склности, а да га не упуту на увјежбавање неког инструмента.

Најбољи доказ њеног преданог рада је овогодишњи успјех петровачких ученика на републичком квиз-такмичењу музичке омладине Црне Горе, гдје су освојили прво мјесто у Црној Гори. Са посебним уживањем и пажњом пратили смо телевизијски пренос тог такмичења и били смо и ми горди на оно што нам је приредила Зага са својом тројком.

Зага је заслужна не само за успјех школе, већ, слободно се може рећи, за целокупни културни живот Петровца, који се одвија у школи или њеним средствима. Јер: без учешћа хора и оркестра, не би се могла замислити ни једна културно-заводна приредба у овом мјесту. Она је у такозваним слободним часовима окупирала пионирским одредом и секцијом за женски ручни рад у којој обучава неколико ученица.

Загорка Радуловић

Зага није само врстан наставник и педагог, већ је и активан друштвено-политички радник, који своје радне навике и изузетно осјећање одговорности преноси на сваки посао кога се прихвати. У бројним форумима друштвено-политичких организација у којима је укључена — било међу делегатима Општинске скупштине, у Интересној заједници, Општинском вијећу Синдиката или као делегат Синдиката друштвених служби Црне Горе — она се свуда залаже и свуда у право вријеме стигне, па и да обави обавезе домаћице. Њен супруг Ђоко каже да никад није дошао кући а да га на столу није чекао укусно припремљен топао оброк. У то смо се и ми увјерили, када смо посјетили овај симпатични брачни пар, који жив у изванредној љубави и хармонији.

Владимир Станишић

ПОЖРТВОВАН БОРАЦ И КОМУНИСТА

Боро Станишић

Најистакнутији организатор устанка и народноослободилачке борбе у бившој будванској општини прве устаничке 1941—1942. године, Боро Станишић, умро је од последица рата годину дана послје побједе, у мају 1946. године.

До рата га нијесам добро познавао. Одвојен школовањем, углавном сам га сретао приликом посјета Станишићима, или када би он дошао у Подострог. Петнаест година старији од мене, озбиљан, одмјерен у говору и понашању, већ узледао и поштован и од знатно старијих од себе, Боро је на све младе

остављао снажан утисак. Увијек сам се радовао и импоновало ми је када би ми се обратио неким питањем. Такво моје осјећање према Бору, касније све више и на бази чешћих међусобних сусрета и сарадње, биће стално продубљивано у вријеме непосредних припрема за устанак, самог устанка и у току читаве прве устаничке борбе. По многим својим особинама, по начину рада и у целокупном понашању у то вријеме, био је, не само за мене, примјер који је требало слиједити, личност с којом се требало идентификовати.

Не само радом и понашањем, већ и физичким изгледом, Боро је са својих 35 година, иако од скоро члан Партије, у мношме одговарао лику и типу партијског радника, политичког комесара, каквог смо замишљали на бази дотадашњих, истинита много великих, сазнања о Партији и онима који треба да тумаче њене циљеве, да организују и воде људе у борбу за њихово остваривање. А у срцима у којој је требало да Боро ради, у тежким и сложеним условима устанка и борбе, није било лако. Радила се о средини гдје, ван саме Будве, до маја 1941. године, није било ни једног члана КПЈ и гдје Партија, такође, није имала никаквог политичког утицаја. Иако и сам без партијско-политичког искуства, Боро је, упорним и самопријегорним радом, стално учећи, успјешно извршавао партијске и борбене задатке. О томе говоре резултати постигнути на подручју Будве у првој устаничкој години, који су у пуној мјери резултат и Боровог рада: успјешне акције у 13-јулском устанку, оживљавање и омасовљење устанка у јесен 1941. године, формирање чета и народноослободилачких одбора, снажење и све успјешнији рад партијске, скојевске и омладинске организације.

Боро није волио да много говори. Знао је, међутим, убједљиво и за сваког разумљиво да укратко каже све што је требало рећи. Освајао је људе честитошћу и приврженошћу Партији и револуцији. У покрет је од првог дана укључио и све одрасле чланове породице. Посебно је био срећан, и то је видно испољавао, када су партијска и скојевска организација омасовљавале новим члановима, а чете новим борицима. Свима, посебно младима, уливао је сигурност, храбрио их и подстицао.

Послије толико година неосвјежавана, многа сјећања из оног времена су избљедјела. Једно, ипак, не може и неће.

Негдје крајем децембра 1941. године, на пролазу кроз Зечево Село, Боро ме је позвао да пођем с њим у Горње Поборе, на уговорени састанак. Преко Ђурђевца смо стигли до Чармаковог моста. Одједном је застао и повукао ме за руку. Очекивао сам — хоће још нешто да ми каже о предстојећем састанку, о чему да и ја евентуално говорим. Умјесто тога, Боро је гледао у набујали Ђурђевачки поток, који је, стрпоштавајући се од Паштровице и Јаришта, ујurio ка Крапину. Послије неколико тренутака рече ми: „Види га, ништа га не може зауставити, као ни нашу борбу, нашу револуцију. До Крапина ће постати још већи и јачи.“

Боро је вјеровао у Партију и коначну побједу наше народноослободилачке борбе и револуције. И до тада урадио је за њу на терену ондашње будванске општине прве устаничке

Традиција се наставља

МИЋА МАТИЋ, четрдесетпетогодишњи шеф кухиње из Светог Стефана, наставио је традицију овог нашег ексклузивног угоститељског објекта — Града—хотела, којој је у темељивач ненадмашни маестро покојни Душан Миковић. Матић је од 23. до 25. октобра прошле године предводио екипу куvara Југославије на такмичењу које се одржава у хотелу „Лимпија“ у

ма кући у којој радимо, да кухиња Светог Стефана буде и даље чувена у свијету као што је била за његовог живота.

Марић се ових дана у журбано спрема: 13. јануара предводиће екипу куvara Југославије на такмичењу које се одржава у хотелу „Лимпија“ у

Мића Матић — првак Европе у кулинарству

— Могу вам рећи — каже он — да се овим резултатима радујем не толико због личног и успјеха наше екипе колико због великог дуга према великом учитељу, покојном Душану Миковићу. Послије његове смрти затекао се један број пнира из његове школе у нашој кухињи. Захваљујући љубави према овом послу, коју је код њих развио, они ће постати врски куvari. Наша је обавеза, и према њему и пре

Лондону. Његова порука наследиоцима је да се без припрема и са недовољно средстава тежко може репрезентовати земља и кућа. А његова екипа је управо тако наступила на такмичењу у Аустрији. То што су они постигли резултат је великих напора ових ентузијаста.

В. С.

године у условима који су били тежи и сложени.

Рођен је 1906. године у Станицима. У породици с деветоро дјеце од малена је осјетио тежкоће живота и многе неправде у буржоаској држави. Да би се преградио, отац Илија, Боро и његова браћа често су надничарили. Боро је радио и као занар. У годинама пред рат све више се интересовао за политичка питања и догађаје и опредијелио се за напредни раднички покрет. Идеје и борба Партије за рушење тадашњег и успостављање новог, праведнијег друштва постају му све ближе. На изборима 1938. године гласао је за опозицију, утичући, у том смислу, и на многе друге у свом братству, на и шире.

Крајем маја 1941. године у Мачинама је организована хелија КПЈ. Боро је постао члан и секретар те прве партијске организације. Од тада је он неуморни радник Партије и, до јуна 1942. године, најистакнутији и најутицајнији организатор НОБ у тадашњој будавској општини. Успјешно је извршавао задатке Партије у припремању и организовању устанка. Учествовао је 13. јула у првој акцији маинских устаника против фашиста у реону Кошљун — Завала, а затим 18. јула, у познатој бици на Браћима.

За вријеме осјеке устанка, у периоду август — октобар 1941. године, Боро је неуморно радио на повезивању појединаца и група, дижећи борбени дух партизана и народа. У октобру је постао члан Међуопштинског бироа хелија КПЈ, што је било велико признање његовим квалитетима и раду. Добровољни одлазак и учешће у саставу Ловћенског батаљона 12 храбрих бораца из Мачина и Браћа у борби на Плевљима резултат је и Боровог великог залагања и утицаја.

Значајна је била Борова улога приликом формирања При-

морског батаљона „Стеван Штиљковић“, посебно Мачинске и Поборско-Браћинске чете, у стварању већег броја сеоских народноослободилачких одбора, а затим и општинског, чији је био секретар, у јачању и све већој активности партијске и скојевске, односно омладинске организације. Учествовао је и у борби на Паштровици 25. марта 1942. године.

Тослије убрзаног повлачења дијела снага батаљона, из Паштровске чете у унутрашњост Црне Горе и наглог осипања Мачинске и Поборско-Браћинске чете, Боро је с групом бораца остао у илегалству, изложен хајкама окупатора и домаћих издајника. Под пријетњом да ће, због њега и његове групе у илегалству, бити стријељани многи ухапшени Станишћини, Боро се средином јуна 1942. године, предао окупатору, који га је осудио на робију. То је, практично, био и крај борца и комунисте Бора Станишћина. За разлику од многих других, он више није имао прилике да се, као борац и комуниста, у партизанским јединицама или партијским радом на терену, поново исказује и потврђује. А то је, сигурни смо, више желио него свој живот.

Преостале године свог физичког живљења провео је у затворима у Будви, Цетињу и Италији (Асколи Пичено, Форли и Модена), у којима се држао и борио као комуниста, а затим, тежко оболио од туберкулозе и такође непокретан, у болницама. Непосредно пред смрт, априла 1946. године, пребачен је у Југославију, у његове Станишћине. Ту је мјесец дана касније и умро, у слободној домовини у којој су идеје за које се и сам борио коначно и неопозиво тријумфовале.

Пеко ЛИЈЕШЕВИЋ

ЧОВЈЕК И СВЈЕТИОНИК

ПРВИ СВЈЕТИОНИК подигнут је на острву Фаросу код Александрије 283. године прије наше ере по наређењу Птолемеја Филаделфског, а према нацрту архитекте Сострата. Била је то дивна грађевина од бијелог мермера, висока 135 метара, а по Фаросу је добила име, па се тако свјетионик зове на многим језицима.

„Фар“ на острвцу свети Никола, тамо на јужној окомитој хриди, гдје се налазе подводне стијене, зване сиге, сигурно није међу првима подигнут. То, међутим, није сметало да у једној породици Рафаиловића заузме тако значајно мјесто. Јер, они су, ту, поред њега, од 1870. године све до данас, „негују“ га као рођенога. Прво дјед Бошко, па син Илија, да би сада бдио Бошков унук, седамдесетогодишњи морски вук Мартин Рафаиловић. Стоје они, поред њега, на смјену, као вјечна стража пуних 105 година.

Са свјетионика бљесне црвена свјетлост, па утрне. Затим се све понавља, да никада не престане, због морепловаца, разних народности и боја и бродова под разним заставама, који, захваљујући овом црвеном пламичку, сигурно грабе морским путевима по свакаком времену. Многи од њих, када наиђу поред шкоља, затрубе бродским сиренама. Поздрављају становника камене литице — старог и доброг чика Мартина.

Мартин је прије седам година, послје 35 година службе, отишао у пензију. Син Бошко требало је да настави традицију, али се Мартинова жеља није остварила: поред аутоматског свјетионика свјетионичар више није био потребан. Дође понекад контрола да га „нахрани“ и контролише како ради, али он никад није сам, пошто је чика Мартин дању и ноћу поред њега. Није хтио, ни могао, да се растане с миљомиком и да га, усамљеног на окомитој хриди, остави без људске његе и ријечи. Мартин и његова супруга Кристина живе у тврдој кућици, сраслој са свјетиоником.

— Остао сам поред свјетионика, ријетко га напуштам, и то само на неколико часова. Одмах се враћам, јер ме вуче нешто јаче од мене. Живим на овој самштини, међу олујама и громовима, као нека предстража. Навикао сам на ту чудесну музику, пошто за другу нијесам имао времена. За некога је она прегласна, али за моје уши је потаман. Размишљам о мору и камену, о животу, човјеку, себи и другоме. Све док ме ноге држе, остаћу овде да копорам...

Изродили су Мартин и Кристина дјецу: Бошка, Рада, Вукицу и Сенку. Они их обилазе повремено и снабдијевају намирницама. Имају деве торо унучади. Љети су често поред дједа Мартина. Тада је код „фара“ највеселије. Син Раде везао је, донекле, своју судбину за море-вози бродоћ хотела „Београд“. Затруби увијек када с излетницима поред хридине наиђе.

— Лебић дува из југозападног правца, најчешће зими и у рано прољеће. Најгоре је када крене „оштролебић“. Ваља таласе високе као кућа. Тресе се тада хридина и на њој овај наш дом, као сла-

На свјетионику

мка. Видјели сте колико је ова стијена висока. Искоче таласи горе као од шале. Ударају у кућицу и свјетионик, као да их „манити“ тјепају. Прелазе и преко куће. Остајемо тада нас двоје сами. Изгубимо везу с копном и по осам дана. Осјећамо се као на броду у олуји. Постајемо затвореници. Тада се на врата не може изићи, него излазимо кроз прозор са сјевероисточне стране. Пред спавање бројим валове и громовете. Ето, тако се успављујем...

Бави се помало риболовом и повртарством, колико за домаћинство. Прискочи у помоћ туристима, када су у невољи. Не прича о подвизима, а и ријечи захвалности, у таквим случајевима, не воли да слуша — сматра да му је то дужност.

— Сада имамо воде за пиће. Испод куће је бунар, напуњен кишицом, али то се потроши до средине јета. Тада смо ти на мукe големе. Допремају нам тада дјеца воду из Бечића. Но, све то брзо прође. Дођу кише с вјетровима и олујама. Ту је опет вода с неба, чиста и питка, која сваке године траје до средине јета...

Остављао је Мартин свјетионик у два маха. Први пут, када је лежао у которском затвору два мјесеца. Ухапили су га били окупаторски војници. Други пут, када је у саставу Шесте црногорске бригаде учествовао у завршним ратним операцијама. Вратио се брзо свјетионику,

поломљеном и изранављеном, и радио на његовом „оздрављењу“. Не би желио да било ко „његов“ фар оскрнави.

Тамо, на јужној страни острвца Свети Никола, на камену, остају свјетионик и дом Мартина Илијина, окренути лицем пучини. Са њима су и дијеке маке, умиљате, љупке.

Домаћин нас испраћа, све до малог „Мартиновог пристана“. Освјетљава усјечену стазу кроз камен, да му се гости не би повриједили.

Копно, окићено свјетилкама, утонуло је у прозачну суматлицу, а морско пространство пукло у недоглед — да таласи не почињу своју „игру“, рекло би се да спава. Надвијају се облаци, густе и претеће. Мјесец се бори с њима, али без изгледа на побједу. Кишне капи, ношене вјетром, почињу да добују.

— Стиже буре. Остаће Мартин и Кристина неколико дана сами-каза наш сапутник Никола Бошковић, а шум мотора с његове барке поремети ноћни мир.

Одлазимо, а пред очима искрсава у таме лик старог морског вука, лица преплауног од сунца и шибаног бурама које нијесу могле да избришу топао и пријатељски осмијех човјека, жељног људи и њиховог разговора, а толико вјерног том царству мора и камена, и „свом“ свјетионику, који стоји испршен према олујама.

Димитрије ЈОВОВИЋ

У БУЉАРИЦИ ЋЕ СЕ ГРАДИТИ КЛАНИЦА

Данило Куљача

Београдска индустрија меса „Славија“ из Београда градиће на прољеће модерну хладњачу и кланицу у Буљарици. Капацитети хладњаче биће 1000 тона меса, а кланица ће моћи да подмири потребу одређивача стоке са подручја наше и сусједних општина.

О изградњи овог објекта, како нам је саопштинске општине Будва шеф погона БИМ „Славија“ у Будви, већ је постигнут споразум између одговарајућих органа Скупштине општине Будва и БИМ „Славија“, која ће у овај објекат инвестирати око милијарду и по динара.

Београдска „Славија“ на подручју наше општине има двије најсавременије опремљене трговинске радње — у Будви и Петровцу, у којима је упућено 15 радника. Ова позната југословенска фирма снабдијева угоститељство „Монтенегротуриста“ на подручју Будве, Котора, Цетиња, а дјелимично Улцињ, Бар и Тиват. Осим тога, око 80 одсто одмаралишта на подручју будванске ривијере снабдијева се у току сезоне месом и месним производима из продавница „Славије“.

УРБАНИСТИ И ГРАЂАНИ ИМАЈУ РИЈЕЧ

За и против „Авале“

Хотел „Авала“ постао је ових дана тема о којој се говори у Будви. Наиме, Мјесна заједница Будва I, односно њен Извршни одбор, разматрала је неколико питања везаних за овај објекат.

— Какав је сада, хотел не одговара намјени — рекао нам је Урош К. Зеновић, један од активиста у овој Мјесној заједници. — Отпадним водама загађена је околина, нарочито море; унутрашњост објекта је веома лоша — собе немају купатила, намјештај је дотрајао, недостаје централно гријање...

Ипак, чини се да је грађане Будве највише погодила одлука урбаниста, којом овај хотел, с бијелом каменом фасадом, који подсјећа на насукани брод, треба да нестане с лица земље. Извршни одбор једногласно је закључио да овај објекат, којим почиње модерни туризам на овом подручју, мора да остане, као и то да га је потребно хитно адаптирати.

ОСУДА УРБАНИСТА

Пошто се ради о веома интересантном и значајном објекту, пошљи смо трагом ових закључака, да бисмо нешто више сазнали о његовој судбини и о томе како Будвани гледају на предлоге урбаниста.

Хотел је од урбаниста, заиста, „осуђен на смрт“. Међутим, њихов предлог није и званично усвојен.

— У нацрту детаљног урбанистичког плана центра Будве, овај објекат не постоји — рекао нам је Петар Перовић, архитекта у Скупштини општине Будва. — На том мјесту предвиђен је терасаст слободан простор који би омогућавао несметан поглед на пучину. Међутим, Скупштина општине није усвојила овај план када се о њему расправљало. Стручњаци, ипак, мисле да хотел треба срушити.

АКО БИ СЕ УЗ СРЕДСТВА КОЈА БИ „ПРОГУТАЛО“ РУШЕЊЕ, ДОДАЛО ЈОШ НОВАЦА, „АВАЛА“ БИ ОПЕТ БИЛА ПОНОС НАШЕ РИВИЈЕРЕ.

Урбанисти су једногласни када је у питању даља судбина „Авале“ која је саграђена још 1938. године и била је у то вријеме најмодренији објекат на читавој црногорској обали. Међутим, тако не мисле они који су пратили његово рађање и развој.

— Сувишно је наглашавати шта овај објекат значи за нашу општину — ријечи су Љуба Рађеновића, секретара Туристичког савеза општине — „Авала“ је проијела глас ове данас чувене ривијере широм свијета и постала симбол црногорског туризма. Нема перспекта или разгледнице Будве гдје она није у гро плану. Сматрам да овај хотел није заслужио „судбину“ коју му урбанисти проричу. И у овом случају треба да се чује глас грађана. А „Авалу“ не волимо само ми, већ и њени многобројни гости широм земље и свијета, који у њу долазе већ три деценије.

Као Љубо Рађеновић, причају многи Будвани, који воле „Авалу“ и желе да она опет буде хотел којим ће се њихов град поносити. То највише траже они који су живјели са овим хотелом и памте све његове тренутке.

— Сасвим је сигурно да Будва без „Авале“ не би била оно што јесте — истиче Васо Марковић, председник Туристичког друштва „Морген“. — Сматрам да њу исто толико воле и цијене Београђани, Загребчани, Новосађани и Сарајлије. Један сам од оних који сматрају да треба уложити напоре да

Хотел „Авала“ са бунгаловима

„Авала“ постане модеран хотел који ће привлачити туристе лјети и зими.

Овим објектом нијесу задовољни ни они који њиме управљају и то због тога што је дотрајао и, као такав, не може да остварује већи приход.

ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈУ — 22 МИЛИОНА ДИНАРА

— Узмемо само овај примјер — каже Милинко Шљи ванчанин, директор ООУР „Авала“ — у „шпицу“ туристичке сезоне цијена пансиона у овом хотелу је само 140,00 динара, а он би могао да буде један од најскупљих објеката на нашој ривијери. За сада, углавном, имамо госте из наше земље и Чехословачке, који нијесу у стању да плате скупљи пансион. Мислим да је неопходно реконструисати објекат, а паре уложене у то више струко би се и брзо вратиле.

Жељели смо да сазнамо да ли се „Авала“ налази у пројектима „Монтенегротурист“.

— Свакако — рекли су нам у дирекцији овог тури-

стичког гиганта. — У нацрту програма развоја нашег предузећа за период од 1976. до 1980. године предвиђена је његова реконструкција у којој треба уложити 22 милиона динара.

Послије адаптације оживио би не само хотел него и читав простор око њега, а нарочито Стари град.

— Хотел је као створен за зимски туризам о коме у посљедње вријеме много причамо и гдје чинимо прве кораке — истиче Љубо Рађеновић. — Има изванредан изглед, па треба адаптирати само ентеријер и изградити двије-три сале за одржавање конгреса и семинара. Може да је могуће изградити и базен, што би учинило да он буде „А“ категорије.

Након онога што смо чули и у многим незваничним разговорима, резиме би се могао исказати једном реченицом чији би смисао био да „Авалу“ не треба рушити, већ уложити напоре да она, лијепа и функционална, опет плијени туристе, као што је то чинила у првим годинама свог постојања. А како

готово сви истичу, и њено рушење би стајало доста пара. Ми, међутим, још увијек нијесмо толико богати да бисмо разграђивали оно у што је урађено доста зноја и труда. Ако би се уз средства која би била потребна за рушење додало макар и неколико пута толико новца, „Авала“ би опет била понос наше ривијере.

Саво Греговић

ПРОСЛАВЉЕН ДАН ЈНА

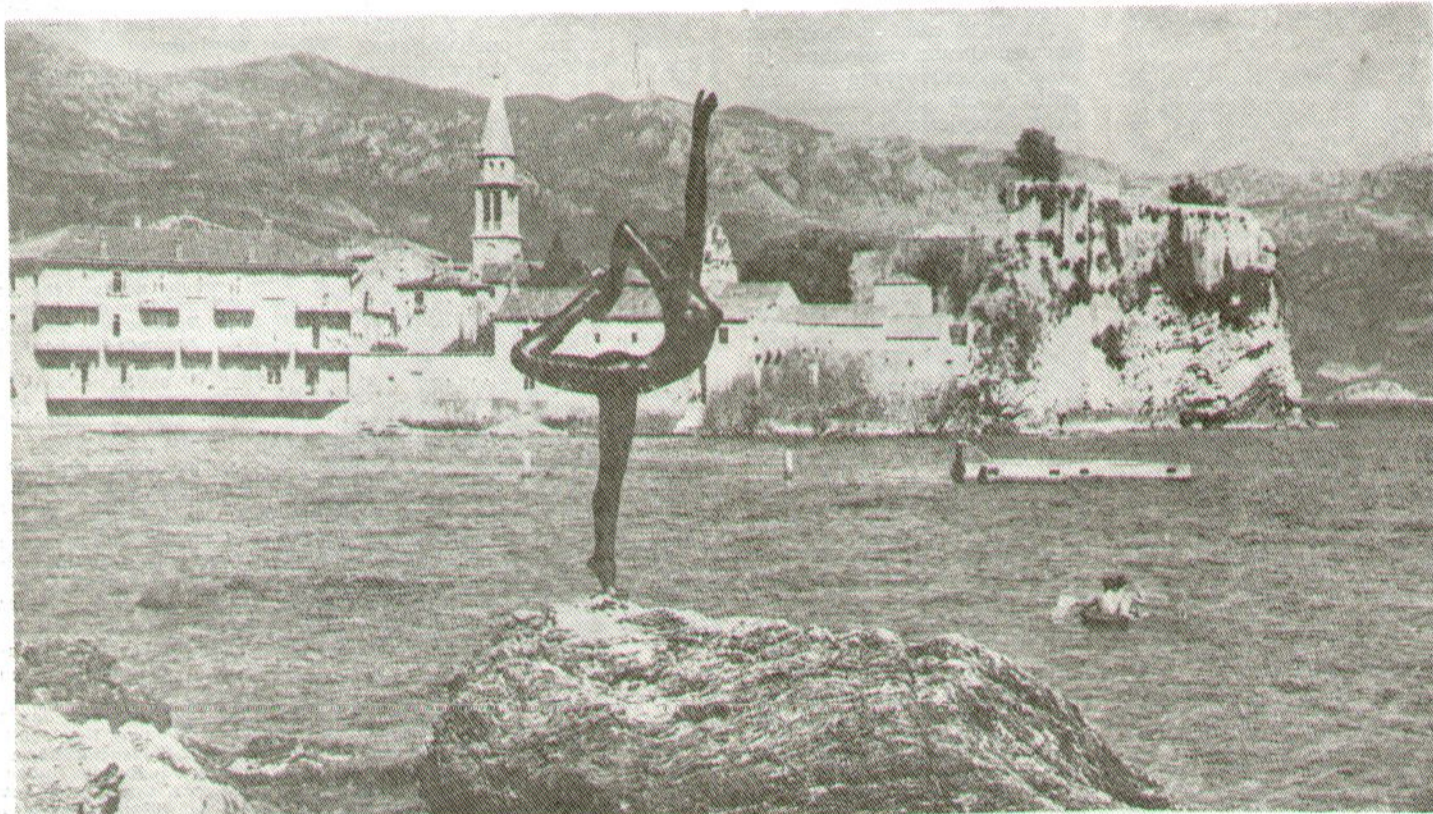
Дан ЈНА у будванској општини свечано је прослављен. У свим радним организацијама одржане су свечани састанци на којима су истакнути првоборци одржали пригодна предавања.

На дан ЈНА одржана је смотра јединица Територијалне одбране, на којој је уручена прелазна застава Општинског штаба најбољој јединици на подручју општине, Ударној чети ТО Будва. Најбољим појединцима уручене су похвале; поручнику Симу Давидовићу, млађем официру Бору Љумовићу и војницима Стеву Војковићу, Душану Рађеновићу и Марку Ђедовићу. Општински Штаб организовао је посјету јединици ЈНА на Скочи, — дјевојци и предао им на поклон телевизор. Делегација Општинског штаба посјетила је команду Војно-поморског сектора у Херцег-Новом.

Поводом Дана ЈНА у Будви је организован крос у коме је учествовало око три стотине младића и дјевојака, ученика основних школа „Стјепан М. Љубиша“ из Будве и „Мирко Срзентић“ из Петровца. У овом масовном спортском такмичењу учествовали су и ученици Средње угоститељске школе из Будве, као и одјељења Гимназије „Ђорђе Лопичић“ из Цетиња.

Делегација Општинског одбора СУБНОР-а обишла је мајке палих бораца и уручила им поклоне.

Припадници Територијалне одбране положили су цвијеће на спомен обиљежја.

Поглед с мора на стару Будву и Алексићеву Купачицу

ЧУВАЈТЕ КУЛТУРНО БЛАГО

КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИ СПОМЕНИЦИ дуж будванске ривијере, којих има приличан број и од непроцјењиве су вриједности, налазе се у доста лошем стању. То је, укратко сажето, оцјена стручњака који су недавно обишли терен и „снимали“ садашње стање. Према њиховој информацији, у најтежем стању налазе се средњовјековни манастири и стари будвански град. Тако су Стањевићи, некадашња друга резиденција црногорских владика, у рушевинама, а, што је најгоре, до сада нико није покушао да санира ни један дио овог манастира. Онај у Подластви страдао је у току Првог свјетског рата живопис и потребно га је конзервирати, а неопходно је поправити и дотрајалу кровну конструкцију.

Санациони радови неопходни су и манастиру Подмаине не чији је доњи дио попустио, па га треба ињектирањем ојачати. Такође би било нужно оправити млин за мељаву маслина, који се налази у манастирском кругу и представља јединствен објекат на Црногорском приморју. У Прасквици су, углавном због влаге, страдале многе фреске, нарочито оне у цркви свете Тројице које потичу још из 14. вијека. Ни у манастиру Режевићи ситуација није боља — тамо је потребно ињектирати напукле зидове и извршити конзервацију фресака. Фреске у манастиру Градишта, којих има око 600 квадратних метара, у великој су опасности. И овдје је, као у Прасквици, кров слабо изведен, а због велике влаге зид пропада, па је потребна хитна интервенција конзерватора. Манастир Дуљево, у коме се у току другог свјетског рата налазио штаб партизанског батаљона „Стеван Штиљановић“, у доста је лошем стању.

Црква Ђурђевац изнад Побора је сва у рушевинама, а оној у Мажићима је потребан кров. Под дебелим слојем малтера налазе се фреске из 16. вијека у цркви светог Николе у Бечићима. Веома су оштећене и цркве у Андрићима, Новоселу и Жуковици.

Стари град Будва је прича за себе. Иако представља јединствено средњовјековно архитектонско језгро, о њему се мало води рачуна. Под локалним градским зидинама пријети опасност од обрушавања, па треба хитно реаговати.

Римски мозаици у Петровцу — слободно се може рећи — потпуно су заборављени. Они су, наиме, и овог љета били неприступачни за многобројне домаће и стране туристе који су боравили у овом граду. Иако је Скупштина општине, својевремено, издвојила око 150.000 динара за изградњу павиљона

над мозаицима, до њих се не може доћи због тога што су имовинско-правни односи с приватницима још увијек нерашчишћени, тако да до овог споменика древне прошлости, обраслог у коров и трње, нема ни пута. Ситуација се, вјероватно, неће поправити ни до идучег љета — мозаици ће гостима и даље бити доступни само у туристичким проспектима!

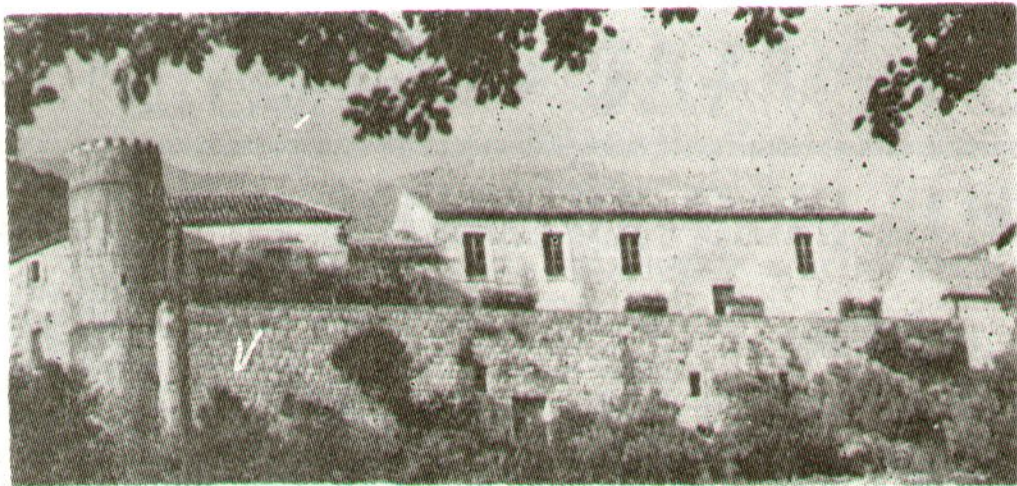
— Споменицима из НОБ-а — кажу у Културном центру — посвећује се дужна пажња. Од укупно 36, изузев два, сви су у добром стању. Треба поправити споменик-плоче на Светом Стефану и на тврђави Лазарет у Петровцу, пошто је морска вода нагризла мермер и избрисала слова.

На подручју будванске ривијере има доста фортификационих објеката, који су веома занимљива свједочанства бурне прошлости овога краја. Међутим, и они су у веома лошем стању. Примјера ради, са чувене тврђаве Комсач у Брајићима ко зна колико је квадратних метара тесаног камена уграђено у фасаде стамбених зграда у Будви.

Према оцјени стручњака, доста је нарушена и јединствена сеоска архитектура, нарочито у Паштровићима. Тако се поред јединствених кућа са крововима на једну воду граде објекти од цигле и бетона, чиме се нарушава амбијент. Иако је овај појас заштићен регионалним урбанистичким планом, о томе се не води рачуна. Напротив, он се не поштује.

Да би се сви ови бројни културно-историјски споменици колико-толико спасли од пропадања потребно је до ста средстава која Културни центар не може сад да обезбједи. Требао би размислити о оснивању заједничког фонда или самоуправне интересне заједнице која би се бринула о санирању и чувању споменика прошлости.

С. ГРЕГОВИЋ

У манастиру Подмаине Његош је писао „Горски вијенац“

Драгоцјености из будванске некрополе у разним музејима и код приватних колекционара

МУЗЕЈ У БУДВИ располаже ријетко богатом археолошком збирком са преко 500 експоната, који припадају илирском, грчком и римском периоду, а пронађени су у времену од 1937. до 1939. године, приликом радова на хотелу „Авали“. Већину ове веома интересантне збирке чине скифоси, хидрије, амфоре, лекити, уљане лампе и разни предмети од керамике. Витрине овог минијатурног музеја, који располаже само једним одјељењем, красе бројни експонати израђени од чувеног римског стакла. Изложене су надгробне плоче, ципуси и урне у којима се похрањивао пепео спаљених покојника.

Предмети од злата још давно су отуђени. Тако се у витринама Британског музеја у Лондону може видјети накит пронађен у будванској некрополи. Златне наушнице у облику обрнуте пирамиде, лављих или негроидних глава, затим наруквница „Лисагарос“ изванредне умјетничке израде са завршецима у виду змијских глава и бројни други, такође драгоцјени експонати, налазе се у музејима Београда, Загреба, Сплита

и у приватном власништву. Тако је златни прстен „Скарабеј“ са каменом од карнеола у посједу которског колекционара Антуна Хомена, уколико није достигао у колекцију Хомена, у посједу которског колекционара Анријотела Опазиса. У власништву Хоменове сестре Марије Струнар налази се златна огрлица хеленистичке израде, која потиче из трећег, односно четвртог вијека прије наше ере, а код деведесетогодишњака Хенрика Ледерера, који живи у Београду, налази се пар златних наушница из будванске некрополе. До ових предмета велике умјетничке вриједности Будва не може доћи, јер је Антун Хомен за прстен „Скарабеј“ тражио 20 милиона старих динара, а његова сестра, Марија Струнар за огрлицу осам милиона. Иако је Будва метропола црногорског туризма са националним дохотком близу двије хиљаде долара по глави становника, она није у могућности да обезбједи тако велика средства да би у витрине њеног музеја стигли предмети којима је у њима мјесто.

П. С.

Преко 15.000 посјетилаца на ликовним манифестацијама у Будви

У галеријама Будве и на отвореном простору испред зидина Старог града организовано је у току 1975. године више ликовних манифестација које је видјело преко 15.000 лица из наше земље и иностранства, што говори о приличној заинтересованости публике за овај вид стваралаштва.

Прва изложба, „Црногорски сликари и вајари“, отворена од 4. априла до 15.

маја, реализована је у сарадњи с Модерном галеријом из Титограда. На тој изложби било је заступљено 49 сликара и вајара из наше Републике, међу којима слике Петра Лубарде и Мила Милуновића, Дада Ђурића и Николе Гвозденовића. У част Дана младости и рођендана друга Тита, 25. маја, отворена је у Галерији „Санта Марија“ самостална изложба загребачког сликара Велимира Трнског, који се представља са десет графика и двадесет слика у уљу. Милан Станковић, академски вајар из Београда, изложио је 5. јуна у истој галерији 18 скулптура и тридесет скица.

У Галерији „Санта Марија“, као први од самоуких сликара и вајара, представио се од 23. јуна до 15. јула Радван Ђурићковић, који је изложио тридесет радова у дрвету. У времену од 2. до 12. августа била је отворена изложба Виде Бауковића, такође члана Удружења самоуких сликара и вајара Црне Горе, чије је стваралаштво било заступљено са 25 сликарањених природним биљем. Браћа Вучковићи — Тодор, Илија и Лука — такође су користили гостопримство ове Галерије од 13. до 25. августа.

Од бројних манифестација ликовних умјетности посебно је запажена из-

ложба из опуса Мила Милуновића, Петра Лубарде и Риста Стијовића, која је била отворена у част Дана борца, 4. јула, а затворена 20. августа. Организовали су је, у оквиру међурејубличке сарадње, Културни центар из Будве и Народни музеј из Београда.

Бранко Филиповић-Фило, истакнути црногорски сликар средње генерације, који живи и ради у Београду, излагао је од 22. августа до 20. септембра, а последњи се у овој години представио са 10 слика у уљу и 20 цртежа рађених оловком, угљеном и фломастером Милош-Каћо Каваја.

Од 10. октобра до краја новембра мјесеца у Модерној галерији, у оквиру међународне сарадње између СФРЈ и НР Бугарске, гостовали су познати бугарски графичари Стојан Стојанов, Тодор Панајотов, Љубомир Јорданов, Мана Парапулова, Елка Закарјева, Јули Минчева, Михаило Петков, Љубен Диманов, Иван Нинов, Иван Иванов, Зана Кострукова, Тодор Атанасов и Анастасија Панајотова. Њиховом изложбом завршена је овогодишња ликовна сезона у Будви.

С. П.

Црква „Санта Марија ин Пунта“, вриједан културно-историјски споменик, претворена је у умјетничку галерију кроз коју у току сезоне прође на хиљаде љубитеља ликовног стваралаштва

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ

ПИСАЦ НАШЕГ ДЈЕТИЊСТВА

Ханс Кристијан Андерсен

„... Умио је да буди тонове који су налазили одјека у срцима свих људи“ — рекао је, између осталог, један дански књижевник, опраштајући се од Ханса Кристијана Андерсена, „човјека чије је срце куцало за људе којима судбина није била на клоњена“, а који је, као рјетко ко знао да осуди окрутност и да подсмјеху и руглу извргне глупост.

Прије стотину година, 1875, завршила се једна од најнесвакидашњијих судбина у историји данске књижевности. Читава Данска пратила је човјека иза чијег ковчега није ишао ни један његов рођак: цио живот Андерсен је провео сам и без породице, управо у друштву својих јунака. За собом је оставио десетак књига бајки, многе пјесме, које по врједности не заостају за њего-

вим ремек-дјелима, драму „Ахасвер“, неколико романа и чувену аутобиографију „Бајка мог живота“. Творац реалистичке прозе у Данској, превођен на многе језике и познат широм свијета, Андерсен је до своје педесете године постао славан не само у својој земљи него и далеко ван њених граница.

Син сиромашног обућара, Ханс Кристијан Андерсен није имао лак живот. Напорним радом постигао је циљ коме је тежио, али ни као признат књижевник, коме је пошло за руком да се пробије у врхове данског друштва, он није спавао на лаворикама. „Прича године“, „Снежна краљица“, „Тежак бол“ и кратки роман „Срећни Петар“ дјела су настала у вријеме када се налазио на врхунцу славе, када га је његов родни град Одензе прогласио за свог почасног грађанина.

Један од највећих путника свога времена, Андерсен је као новинар прокрстарио многе земље, међу којима Шпанију, Швајцарску, Турску и Португалију, из којих је данским листовима слао изванредне путописе и репортаже. Пошто није знао за одмор, његов организам није могао да издржи темпо какав му је овај даровити стваралац био наметнуто. „По некад се осјећам као да сам преполовљен, а онда поново, али не како треба, састављен“ — јадао се он пријатељима пред крај живота. Оболио од рака јетре, подлегао је послје дужег боловања, а његова отаџбина га је испратила заставом спуштеним на пола копља.

СЛОБОДА НИЈЕ МИСЛЕНА ИМЕНИЦА

И МА ДАТУМА који нијесу као други, и то не само зато што су у календарима уписани црвеним словима и што људи без страха корачају, а свечана тишина испуњава улице и поља, него и због тога што иза те привидне тишине стоје године стваралаштвом испуњене, људи који су стварали историју и, најзад она — историја.

Понекад се чудимо слушајући ратнике како причају о својим доживљајима као да су се одиграли јуче или прекјуче. Рат за њих ни кад није престао и успомене на минуле догађаје увијек су свјеже. Генерације које су настале у протеклих тридесет година ублажиле су горки укус рата, што га наши родитељи још увијек осјећају, поготову када чују о борбама које се негдје у свијету воде, о онима који још увијек гину за слободу.

Иако је прије три деценије, не само у нашој земљи него и знатно шире, умукла и посљедња непријатељска пушка, авет рата још увијек немилице ко си и вреба све нове и нове жртве. Они који су рођени и росли у току рата не желе да се сјећају ружних успомена. А они који су ратовали понекад се распричају о тим данима, али најчешће само о другарству и братству рођеном у крвавим биткама. Прелазе преко свега што је било ружно као да га никада није ни било, па нам, понекад, због тога те приче нијесу тако увјерљиве. Но, знамо да је то само један дио, лице догађаја који су се збили, а онај други, наличје, дубоко је закопан у њима...

Слобода није мислена именица — она се може и насликати, о њој се може пјевати, говорити, маштати. Она је у нама. Славећи је, ми је замишљамо као птицу раширених крила на вратима наших домова и наше домовине, на вратима широм отвореним за сваког друга и пријатеља. Некад давно Његош је рекао да у Црној Гори живи највећа слобода и да он тој Црној Гори и тој слободи кључеве држи. А када су га упитали колика је та Црна

Гора, он је одговорио да пријатељ може проћи њоме за неколико часова, а непријатељ јој никад краја видјети неће. Тако је говорио Његош о Црној Гори и о слободи која је Црну Гору родила.

Извојевана једном, слобода се из године у годину развија. Она је као мајка којом се поносимо што нас је одгајила у овим брдима и хра-

вила нас каменом као хљебом да бисмо, чврсти као кремен, могли да је бранимо, да бисмо се поносили њеним просторима, њеним морем и небом њеним без облака.

Домовина — то је напредак људи, најљепши цвијет за чије су несметано цвјетале многи у цвијету младости дали своје животе. Она је драга и незапамћена: крвљу најодабранијих синова је натопљена. Њима је једног јутра рат поломио играчке и плугове, расуо књиге и растрао снове. Но, они чи су поклекли: иако многи, по узрасту и годинама дјеца, ни јесу били дорасли за борбу, похрлили су у свети ослободилачки бој, постали неустрашиви борци, који ће, као такви, ући у пјесму, историју и легенду. Они су нас својим примјером научили да цијенимо слободу и да мрзимо непријатеља. Журили су да нам помогну, да ослободе родну груду — наше море, села и градове. Били су поштени, пркосни и упорни — чинили су чуда од јунаштва. А многи као пупољци, пуни снаге и живота, нијесу успјели ни да се потпуно расцвјетају. Зато је та прошлост, у исто вријеме, славна и болна. Зато је она незаборавна.

Ми смо срећна генерација, јер о борби и патњама знамо само из прича, пјесама и књи га. Живимо спокојно и у миру слаavimo празнике који су крвљу стварани. И знамо: у нашим жилама, такође, тече крв предака. Ми ништа не заборављамо: у случају да некад загрме топови на наше снове, ми ћемо се као један сврстати на браник домовине. А да бисмо се васпитавали на слободарским традицијама, ми се, не само о празницима, често обраћамо људима који су били судионици те борбе, вођене до непријатељске истраге, и заједно са њима у мислима корачамо стазама славе.

Има дана који нијесу као други, који се не заборављају. Такви су и они који су прије тридесет година поставили историју. Радујемо се и питамо зар је толико година прошло од када је слобода стигла у нашу земљу, коју је како рече Његош, слобода створила? Пролетјеле су оне и памте се по жуљевима, новим пругама и градовима, по новом у новим људима. Одлепшале су неосјетно у дугим и кратким косама, у дружењу с бајкама, у плесу, учењу и игри, у дјечјим несташлукима, у срећи, која, као ни слобода, није мислена именица.

Љиљана ЈОВОВИЋ
ученица VIII разреда

УМЈЕСТО ЛЕКЦИЈЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ

„Сарајевски атентат“ — несвакидашња драма

Ји није спектакл, већ драма, и којој је посебан нагласак дат на револуционарне сајаре, који су, сагласно својим сватањима о методама борбе, стјели да својим подвизом и личношћу жртвом покрећу и убрзају процесе националног и социјалног ослобођења и уједињења.

Прије премјере „Сарајевског атентата“, која се одиграла у фебруару идуће године, ево неколико сцена из овог значајног дјела једногласно предлошеног за највишу филмску награду „Оскар“.

Принцип сиједи и почиње заједљиво:

— Љубав... доказ... глупост! Цијела је љубав на крају оваква... на мјеру, у грам... Мржња је много сигурнија. И увијек је уз тебе. То је сила изнад свих сила: она руши, уништава...

— Шта ти је? Шта то кажеш?

Прекинут у мислима на сјутишњи дан, донекле постигнута, Принцип схвата да Јелена има бар и нечега право.

— На не, заправо, нема то везе... Не смета... Ја те волим. А ово није наша посљедња ноћ, зар не?

— Шта значи твоје презиме Принцип?

— Један мој предак, тамо у Грахову, отприлике трипут већи од мене, страшио јунак, јахао и бијелог коња као принца...

Принцип, али раније смо се дружили звали: Чека. Јер који су

стари чували превоје, чекали лопове и кријумчаре. Да, чекали и пуцали... Чека.

Посљедње ријечи Принцип изговара с паузама: умор га ломи, а саи му пада на очи.

— О —

Топовске салве одјекују. Кроз масу се пробија Гаврило Принцип обалом Миљачке, мимолазећи војнике и полицајце. Близу моста угледа Мехмебашићу, на мјесту које му је одређено у плану атентата. Принцип, задовољан, наставља уз кеј. Испред зграде полиције стоји Чабриновић, Наилази, зати, на Грабежа који је зачекивао као да је тог часа изашао из фризерске радње. На путу на своје мјесту, према Латинском мосту, угледа Илића, који му непримјетно предаје сасвим малену капсулу цијан калија. Примјети затим како агенту вуку Чабриновића. Брзо се враћа до запрепаћеног Грабежа:

— Иди, убиј Недјељка! Отров није дјеловао. Мораш га убити да га не мрцваре... да не би ништа одао!

Грабеж неодољиво гледа. Принцип просита:

— Иди, шта буљаш у мене? Овоје ћу ја све обавити.

Грабеж се пробија кроз масу, угледа Чабриновића, који промукло, јер му је отров опекло грло, виче:

— Устани, народе!... За слободу... за наша права брину!

Грабеж завуче руку под капут, стеже револвер, али му рука оста на мјесту. Стоји неколико секунди очују гледа за Чабриновићем:

— Не могу, Нећо... опрости... не могу!

Принцип је на свом мјесту. До њега допире топот хусарских копита, бука аутомобила и повици: „Живео!“ Аутомобил, у коме се возе Фердинанд и Софија, улази у Принципов видокруг. Фердинанд је привидно миран. Његова рука стеже Софијин длан — питање је: ко од њих двоје више тражи ослонац? Принцип полако увлачи руку у џеп. Пробија се на десну страну и искиче на угао улице. Један агент га опати, трчи преко улице, виче, али му се глас не чује.

Принцип нишани и пуца. Фердинанд се трже уназад, као да је ударио електричном струјом.

Принцип узима на нишан Потјорек. Поравнава цијев с његовим грудима, препуним оросња. Истог часа агент, који се пробио, удари Принципа песницом у лакат. Метак, намијењен Потјорек, погађа Софију. На њеном лицу појави се болан израз.

Јелена, близу Принципа, из безумљена, виче:

— Гаврило! Гаврило!

Он препознаје њен глас и, док са свих страна пљуште удари, по њему, свом се снагом устравља, наслана на зид и довикује:

— Вјежжи... Вјежжи!

Агенти вуку окрвављеног Принципа који, као сам за себе, кроз крв која му избија на уста једва чујно понавља:

— Успјело је! Љубави моја...

Јелена... Успјело је...

М. Л.

А ТЕНТАТ у Сарајеву и догађаји који су му слиједили већ више од шездесет година је тема многих историјских, публицистичких и уметничких дјела. Он данас привлачи пажњу бројних аутора, наших и страних. Само у Америци, у посљедњих овдесетак година, појавило се више од стотину наслова на ту тему, што болје од ичег другог илустрије обим и интензитет занимања модерног свијета за догађаје који су претходили првом свјетском рату и Октобарској револуцији. Истина, тумачења тих догађаја не подударају се с нашим гледањем на слику свијета тог доба, форсирана је сензитивност и патетика око Фердинанда и Софије, на рачун „балканских дивљака“, „терориста из Младе Босне“ и „словенских фанатика“. С друге стране, видовдански култ, сплетен око Принципа и његових другова, вјешто је искоришћавала и бивша југословенска буржоазија која је смишљено брисала и одбацивала све оно што је истински револуционарно: њихове идеје су злоупотребљаване, а револуционарни програми игнорисани.

Вељко Булајић, Ратко Ђуровић, Стеван Булајић и Владимир Бор приступили су овој историјској теми након пажљиве студије свих доступних материјала и докумената. Био је то предуслов да се разјасни програм младобосанских револуционара, идеалиста из 1914. године, надахнутих идејама и учењем Чернишевског, Левичина и Плеханова, чији су снови о заједници равноправних социјално и национално слободних народа надали остварење у резултатима наше револуције.

Такав поглед одредио је и уметнички проседе Булајићевог филма „Сарајевски атентат“ ко-

Хотел „Кардиал“ у Теслићу

УЗОРНА РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА

РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА Г. П. „РАДНИК“ у свом развојном путу дугом 28 година билијежила је значајне и успјешне послове и друге резултате. Од некадашње мале и недовољно опремљене радне организације, данас је то сложена организација удруженог рада која у свом саставу има четири основне организације удруженог рада и то:

1. Грађење — Грађевинско занатство — Механизација

2. Производња и промет грађевинског материјала

3. Пројектни биро

4. Заједничке дјелатности.

Из самог назива основних организација удруженог рада произлазе и послови које оне изводе у саставу радне организације, а своде се на следеће:

— изградњу свих врста објеката високоградње и нискоградње

— изградњу и продају инвестиционих објеката за тржиште

— извођење свих врста грађевинских и грађевинско-занатских радова

— производњу и промет свих врста грађевинских материјала, по лупроизвода и производа, као и промет опреме за грађевинарство

— израду инвестиционо-техничке документације за властите потребе и трећа лица

— израду урбанистичких планова региона, стамбених и других насеља

— извођење инвестиционих радова у иностранству

— обављање услуга ремонта и транспорта.

Све стручне послове за производне основне организације углавном обавља ООУР „Заједничке дјелатности“.

У досадашњем постојању ова радна организација изградила је низ значајних објеката како у самом Добоју, тако и на подручју добојске регије, Републике и других република, чак и ван наше земље.

С правом се за Г. П. „Радник“ каже да је градитељ Добоја, јер је од укупно изграђених свих врста објеката у посљератном периоду, само ова радна организација извела је око 90%, при чему поседна са око 160 лежаја, школски стамбених, пословних, индустријских, комуналних, туристичких, здравствених и других објеката, зграду привредне банке, Робне куће „Београд“, ЖТП, хотела „Босна“ са око 160 лежаја, школски

центар „23. август“, са око 50 учионица, управну зграду „ПИО“, солитере и др. Од значајних објеката у региону истичемо хотел „Кардиал“ у Теслићу са око 400 лежаја, посљедњу фазу Рафинерије у Модричу, „Побједа“ у Тешњу, стамбене и школске објекте готово у свим мјестима у подручју региона. Радна организација има веома успјешну сарадњу и у другим републикама, при чему посебно истичемо дугогодишњу сарадњу у Будви, Котору, Дубровнику, Петровцу на Мору, као и на изградњи стамбених објеката у СР Њемачкој у Бангену.

Сарадња с пословним партнерима и друштвено-политичким организацијама коју постиже радна организација је многострука и успјешна. У прилог такве сарадње, као и значајних резултата постигнутих у досадашњем раду, говоре и разна признања у виду захвалница и плакета од којих истичемо Спомен плакету Скупштине општине Добој за нарочите заслуге и постигнуте успјехе у раду од значаја за привреду, друштво и културни развој општине Добој.

Досадашњи развој Г. П. „Радника“ углавном је базиран на властитим снагама и властитим средствима. Данас се на објектима које изводи ова радна организација, стамбеним и индустријским, примјењује савремена технологија по систему тунелске оплате, којом се остварује продуктивност рада два пута већа од класичне изградње ових објеката.

Радна организација запошљава око 1100 радника, у чијој структури се налази око 50 инжењера и техничара, 15 економиста и правника, уз значајан број осталих високо-квалификованих и квалификованих радника способних за извршавање постављених задатака.

Техничка опремљеност ове организације износи око 30.000 динара по раднику и оцјењује се као незадовољавајућа, па је, у том погледу, поред осталог, у средњорочном плану предвиђено значајније побољшање материјалне основе удруженог рада.

Планом пословања за 1976. годину предвиђа се укупан приход од око 260 милиона динара, као и даље повећање броја запошљених, што је посебно значајно за ово подручје.

СВИМ ТРУДБЕНИЦИМА, ГРАЂАНИМА, РАДНИМ И ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ОПШТИНЕ БУДВА НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО

НОВУ 1976. ГОДИНУ

УЗ ЖЕЉЕ ДА ЗАЈЕДНИЧКИМ НАПОРИМА ПОСТИЖЕМО СВЕ БОЉЕ РЕЗУЛТАТЕ

КОЛЕКТИВ Г. П. „РАДНИК“

КОЛЕКТИВ МЛИНСКО-ПЕКАРСКЕ ИНДУСТРИЈЕ БАЧКА ТОПОЛА — ПОГОН БУДВА

ЧЕСТИТА СВИМ ТРУДБЕНИЦИМА, ГРАЂАНИМА ОПШТИНЕ БУДВА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

НОВУ 1976. ГОДИНУ

УЗ НАЈЉЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА У СОЦИЈАЛИСТИЧКОЈ ИЗГРАДЊИ НАШЕ ДОМОВИНЕ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЈЕХЕ

Са свечаности приликом пуштања Пекаре у погон

НОВУ 1976. ГОДИНУ

СРДАЧНО ЧЕСТИТАМО СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА СА ЖЕЉАМА ДА НОВИМ РАДНИМ ПОБЈЕДАМА ОБИЉЕЖАВАЈУ СВЕ БУДУЋЕ ПРАЗНИКЕ

РАДНИ КОЛЕКТИВ
ТРГОВИНА „ЈАДРАН“
БУДВА

СА НАЈИСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА И УБУДУЋЕ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ И ЗНАЧАЈНИЈЕ РЕЗУЛТАТЕ У ИЗГРАДЊИ СОЦИЈАЛИЗМА, ЧЕСТИТАМО

НОВУ 1976. ГОДИНУ

СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА И СВИМ ГРАЂАНИМА НАШЕ ДОМОВИНЕ

KOSOVO

ПОЉОПРИВРЕДНО ИНДУСТРИЈСКИ КОМБИНАТ
КОМБИНАТИ ИНДУСТРИЈАЛ БУЈЊЕВОР
ПРИШТИНА — PRISHTINE
Pošt. fah. 27
YUGOSLAVIJA

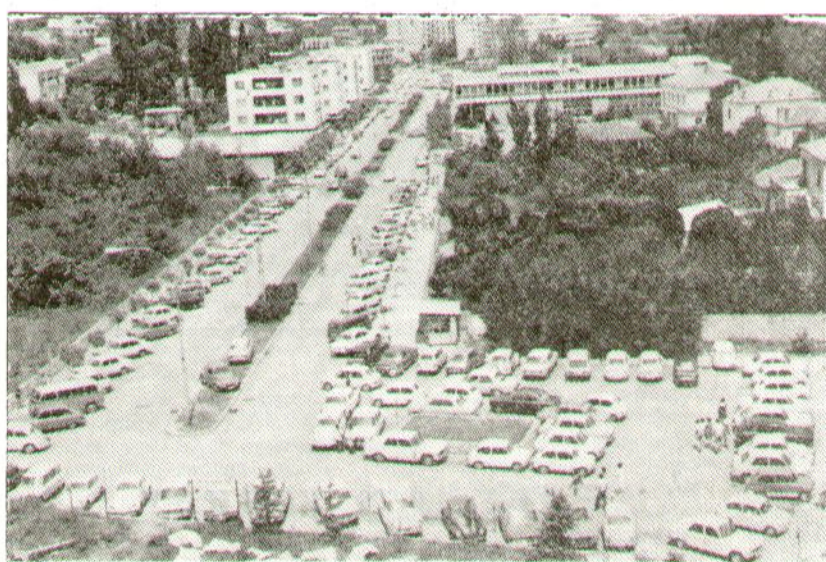
Export

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССРН
ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА СК
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ
ОПШТИНСКИ ОДБОР СУБНОР-а
ОПШТИНСКО ВИЈЕЋЕ САВЕЗА СИНДИКАТА
САВЕЗ РЕЗЕРВНИХ ВОЈНИХ СТАРЈЕШИНА
ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА САВЕЗА СОЦИ-
ЈАЛИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ
КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ДРУШТВЕНУ АКТИВНОСТ
ЖЕНА

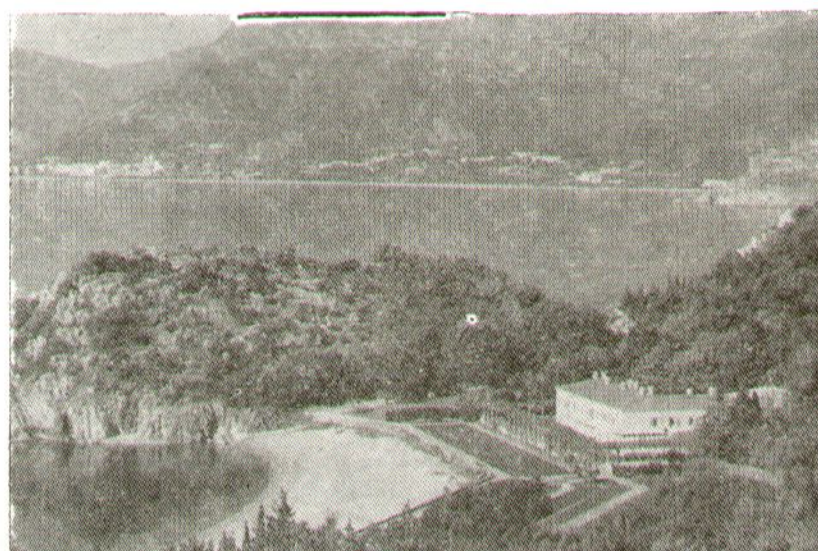

Комплекс хотела ООУР „Авала — Бечићи“

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО НОВОГОДИШЊЕ ПРАЗНИКЕ И НОВУ 1976. ГОДИНУ

Нова улица у Будви

Хотел „Милочер“

СВИМ НАШИМ ГРАЂАНИМА, РАДНИМ ЉУДИМА И ОРГАНИЗАЦИЈА-
МА УДРУЖЕНОГ РАДА СА НАЈСКРЕНИЈИМ ЖЕЉАМА ДА У БУДУ-
ЋЕМ РАДУ ПОСТИЖУ СВЕ ЗНАЧАЈНИЈЕ УСПЈЕХЕ У ИЗГРАДЊИ
САМОУПРАВНИХ СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ ОДНОСА, ПРИДРУЖУЈУЋИ
ВЕЋ ИЗВОЛЕВАНИМ НОВЕ РАДНЕ ПОВЈЕДЕ

Хотел „Олива“ у Петровцу

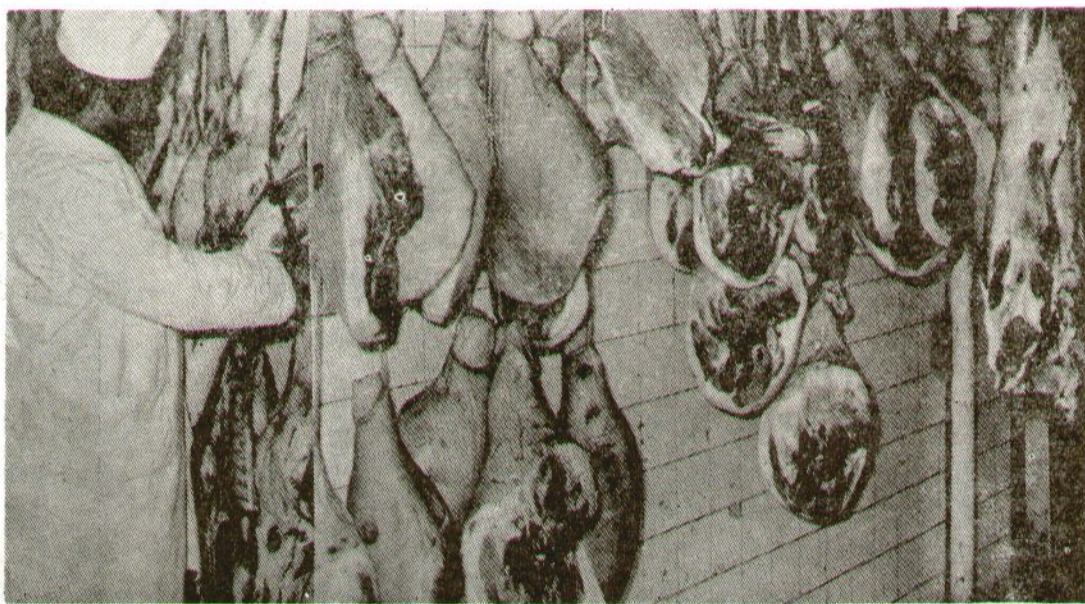

Зграда „Зета филма“

НОВУ 1976. ГОДИНУ

ЧЕСТИТАМО СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА, СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ГРАЂАНИМА ОПШТИНЕ БУДВА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, УЗ НАЈИСКРЕНИЈЕ ЖЕЉЕ

У комори

У свако доба сухомеснати производи

ДА У НАРЕДНОЈ ГОДИНИ ПОСТИГНУ ЈОШ БОЉЕ РЕЗУЛТАТЕ У ИЗГРАДЊИ СОЦИЈАЛИЗМА И РАЗВИЈАЊУ СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ САМОУПРАВНИХ ОДНОСА

**РАДНИ КОЛЕКТИВ
БИМ „СЛОВЕНИЈА“ — БУДВА**

СА ИСКРЕНИМ ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ВЕЋ ИЗВОЈЕВАНИМ РАДНИМ ПОБЈЕДАМА ПРИДРУЖУЈУ НОВЕ УСПЈЕХЕ,

РАДНИ КОЛЕКТИВ ДОМА ОДМОРА ЗЕП — ХОТЕЛ „ПАРК“

ЧЕСТИТА СВИМ ТРУДБЕНИЦИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ ДОМОВИНЕ, КАО И СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

НОВУ 1976. ГОДИНУ

СВИМ СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, РАДНИМ ЉУДИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО НОВОГОДИШЊЕ ПРАЗНИКЕ И

НОВУ 1976. ГОДИНУ

СА ЖЕЉАМА ДА У ЊОЈ ПОСТИЖУ ЈОШ БОЉЕ И СВАКОГ ДАНА СВЕ БОЉЕ РЕЗУЛТАТЕ У ИЗГРАДЊИ САМОУПРАВНИХ СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ ОДНОСА

РАДНИ КОЛЕКТИВ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈЕ — БУДВА

ХТП „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“ ООУР „ПЕТРОВАЦ“

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТА

НОВУ 1976. ГОДИНУ

СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА СА ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ БИЉЕЖЕ СВЕ БОЉЕ УСПЈЕХЕ У СОЦИЈАЛИСТИЧКОЈ ИЗГРАДЊИ ДОМОВИНЕ

НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ И

НОВУ 1976. ГОДИНУ

ЧЕСТИТАМО ОД СВЕГ СРЦА ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ ДОМОВИНЕ УЗ ЖЕЉЕ ДА УБУДУЋЕ ВЕЋ ОСТВАРЕНИМ РЕЗУЛТАТИМА ПРИДРУЖУЈУ НОВЕ РАДНЕ ПОБЈЕДЕ

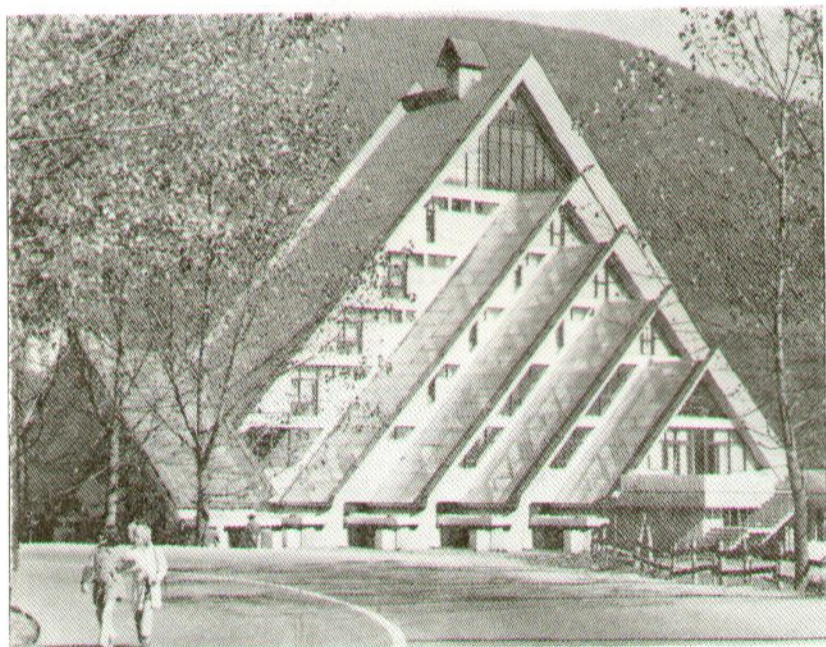
**КОЛЕКТИВ ОДМАРАЛИШТА
РАТНИХ ВОЈНИХ ИНВАЛИДА „ЛУЧИЦЕ“
ПЕТРОВАЦ НА МОРУ**

КОЛЕКТИВ ХОТЕЛСКО-ТУРИСТИЧКОГ ПРЕДУЗЕЋА

montenegroturist

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТА НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ И

НОВУ 1976. ГОДИНУ

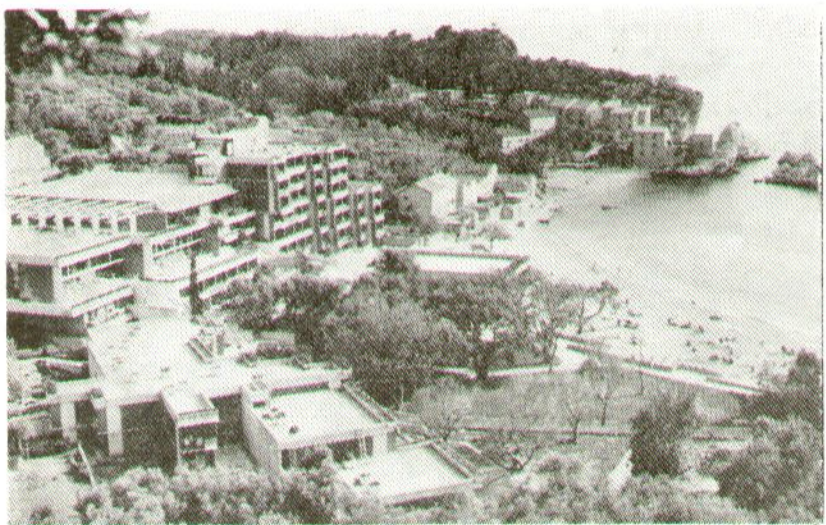

Новоотворени хотел у „Мојковцу“

ПРОВЕДИТЕ ПРАЗНИКЕ У „МАЕСТРАЛУ“

ООУР „СВЕТИ СТЕФАН“ ОРГАНИЗУЈЕ ДОЧЕК НОВЕ 1976. ГОДИНЕ У ХОТЕЛУ „МАЕСТРАЛ“. ГОСТЕ ЋЕ ЗАБАВЉАТИ ОРКЕСТАР „ШКУЛА“ И СОЛИСТИ ЉИЉАНА ПЕТРОВИЋ, НИКОЛА КАРОВИЋ И ЛЕПА ЛУКИЋ.

ЦИЈЕНА ДОЧЕКА 500,00 ДИНАРА ПО ОСОБИ. ЧЕТВОРОДНЕВНИ ПАНСИОН СТАЈЕ 1220,00 ДИНАРА У КОЈИ ИЗНОС ЈЕ УКЉУЧЕНО И НОВОГОДИШЊЕ ВЕЧЕ

Пржно са хотелом „Маестрал“

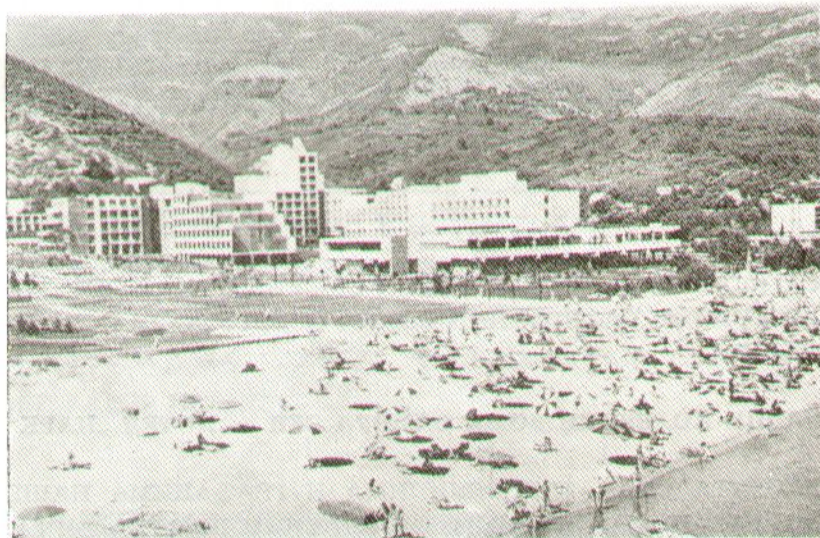
СВОЈИМ ГОСТИМА, РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ ЧЕСТИТАМО НОВУ 1976. ГОДИНУ

ООУР „СВЕТИ СТЕФАН“

Хотел „Медитеран“ у Улцињу

СВИМ ТРУДБЕНИЦИМА, ГРАЂАНИМА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА НАШЕ РЕПУБЛИКЕ УЗ НАЈЛЕПШЕ ЖЕЉЕ ДА ВЕЋ ОСТВАРЕНИМ ПРИДРУЖУЈУ СВЕ НОВЕ И ВЕЋЕ РЕЗУЛТАТЕ У СОЦИЈАЛИСТИЧКОЈ ИЗГРАДЊИ И РАЗВИЈАЊУ САМОУПРАВНИХ СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ ОДНОСА

Хотели ООУР „Авала — Бечићи“

НОВУ 1976. ГОДИНУ

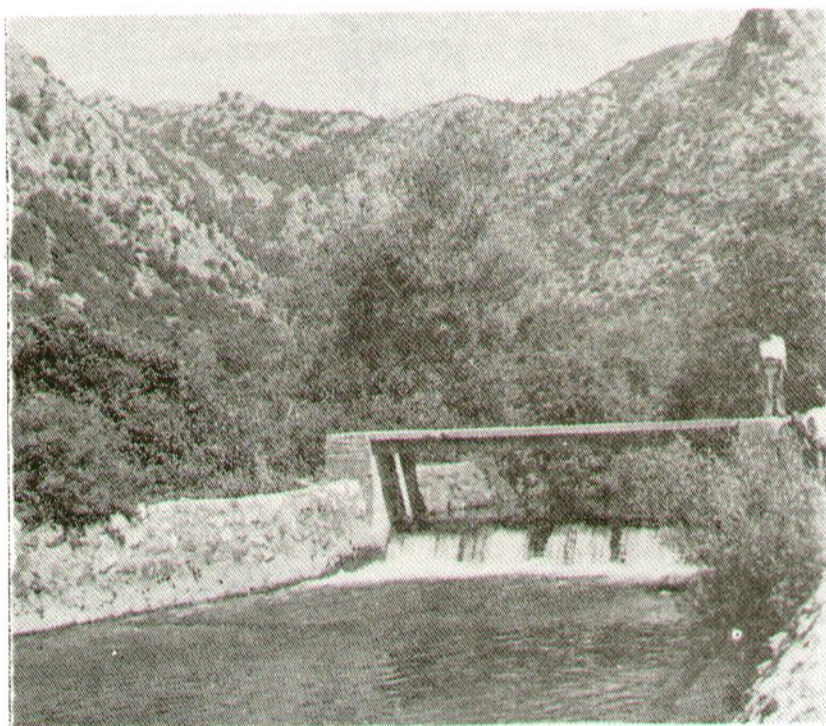
НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, РАДНИМ ЉУДИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА УЗ НАЈСКРЕНИЈЕ ЖЕЉЕ ДА СЕ СВЕСРДНО ЗАЛОЖЕ НА ИЗВРШАВАЊУ ЗАДАТАКА КОЈИ ДОПРИНОСЕ РАЗВИЈАЊУ САМОУПРАВНИХ СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ ОДНОСА И ПРИВРЕДНОМ ЈАЧАЊУ НАШЕ ДОМОВИНЕ

HOTELSKO-TURISTIČKO PREDUZEĆE

montenegroturist

ООУР „АВАЛА-БЕЧИЋИ“

81310 BUDVA

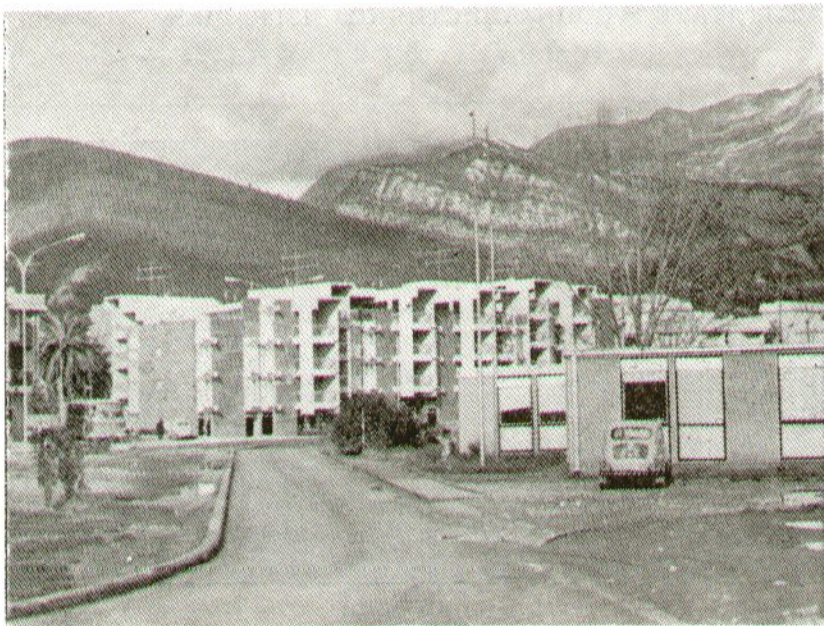
Вода са Подгорских врела за нашу ривијеру

НОВУ 1976. ГОДИНУ

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО СВИМ ТРУДБЕНИЦИМА, ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, СВОЛИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА УЗ ЖЕЉЕ ДА И УБУДУЋЕ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЕХЕ У ИЗГРАДЊИ НАШЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ДОМОВИНЕ

КОМУНАЛНО-СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ — БУДВА
СА ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

- ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА
- ЗА ИЗГРАДЊУ И ОДРЖАВАЊЕ СТАНОВА
- БИРО ЗА УРБАНИЗАМ И ПРОЈЕКТОВАЊЕ
- КОМУНАЛНЕ СЛУЖБЕ
- РАДНА ЗАЈЕДНИЦА ЗАЈЕДНИЧКЕ СЛУЖБЕ

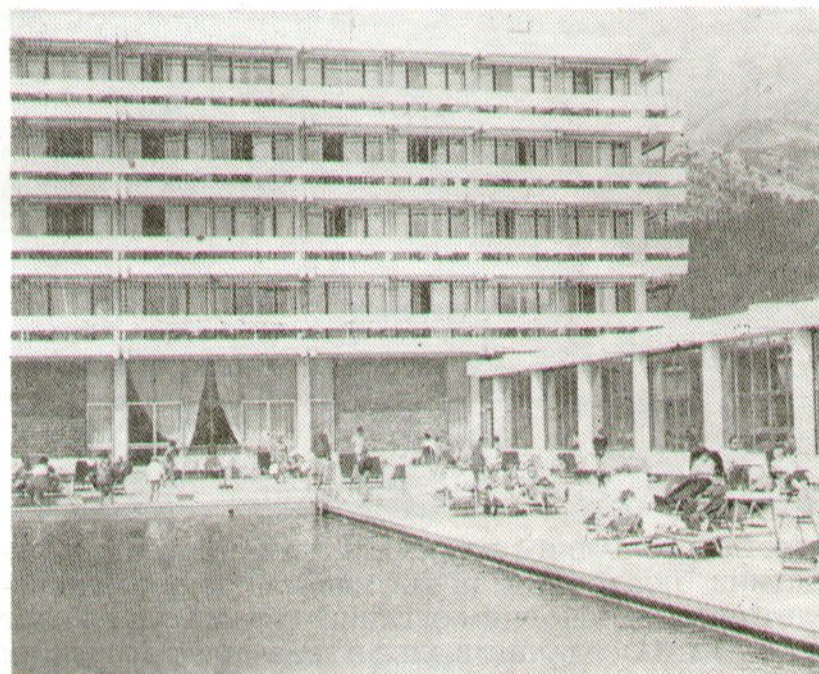
Поглед на нове стамбене зграде у Будви

ПРОВЕДИТЕ НОВОГОДИШЊУ НОЋ У ХОТЕЛУ
„ИНТЕРНАЦИОНАЛ“

ГОСТЕ ЋЕ У „ИНТЕРНАЦИОНАЛУ“ ЗАБАВЉАТИ ОРКЕСТРИ БОКИ МИЛОШЕВИЋ — МИОДРАГ ЈАШАРЕВИЋ, БРАЧНИ ПАР ЂОРЂЕВИЋ — БЕТИ И БОБ, А У РИБЉЕМ РЕСТОРАНУ „ПЛАВА ШКОЉКА“ ОРКЕСТАР „ПОМИ“ СА ДУБРАВКОМ НЕШОВИЋ.

НОВОГОДИШЊА НОЋ У „ИНТЕРНАЦИОНАЛУ“ СТАЈЕ 400,00, А У „ПЛАОЈ ШКОЉЦИ“ 500,00 ДИНАРА. ЦИЈЕНА ПАНСИОНА У ХОТЕЛУ „ИНТЕРНАЦИОНАЛ“ ОД 135,00 ДО 166,00 ДИНАРА.

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ И РЕЗЕРВАЦИЈЕ ОБРАТИТЕ СЕ НА СЛУЖБУ ПРОДАЈЕ ТЕЛЕФОН БРОЈ 82-024

Базен и хотел „Интернационал“

ООУР ХОТЕЛИ НА СЛОВЕНСКОЈ ПЛАЖИ

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАЈУ СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА, ГОСТИМА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

НОВУ 1976. ГОДИНУ

СА ИСКРЕНИМ ЖЕЉАМА ДА У БУДУЋЕМ РАДУ ПРАЗНУЈУ НОВЕ ПОБЈЕДЕ У ИЗГРАДЊИ СОЦИЈАЛИЗМА

YUGOTOURS

BUDVA

VAŠA AGENCIJA NA VAŠEM RASPOLAGANJU

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО

НОВУ 1976. ГОДИНУ

СВИМ СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, РАДНИМ ЉУДИМА И
ГРАЂАНИМА НАШЕ ДОМОВИНЕ

На аеродрому у очекивању гостију

НОВУ 1976. ГОДИНУ

ЧЕСТИТАМО РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОСНОВНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА УЗ НАЈСРДАЧНИЈЕ ЖЕЉЕ ДА У ИДУЋОЈ ГОДИНИ БЕЋ ПОСТИГНУТИМ ПРИДРУЖУЈУ ЈОШ ВЕЋЕ И ЗНАЧАЈНИЈЕ РЕЗУЛТАТЕ У РАЗВИЈАЊУ СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ САМОУПРАВНИХ ОДНОСА

КОЛЕКТИВ ООУР „ЈАДРАНТУРИСТ“

**СРЕЋНУ
НОВУ 1976. ГОДИНУ**

СВИМ ГРАЂАНИМА НАШЕ ЗЕМЉЕ, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА И РАДНИМ ЉУДИМА

ПОСЛОВНИЦА БУДВА

РАДНИ КОЛЕКТИВ СОУР ПТТ САОБРАЋАЈА — БУДВА
ЧЕСТИТА СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

НОВУ 1976. ГОДИНУ

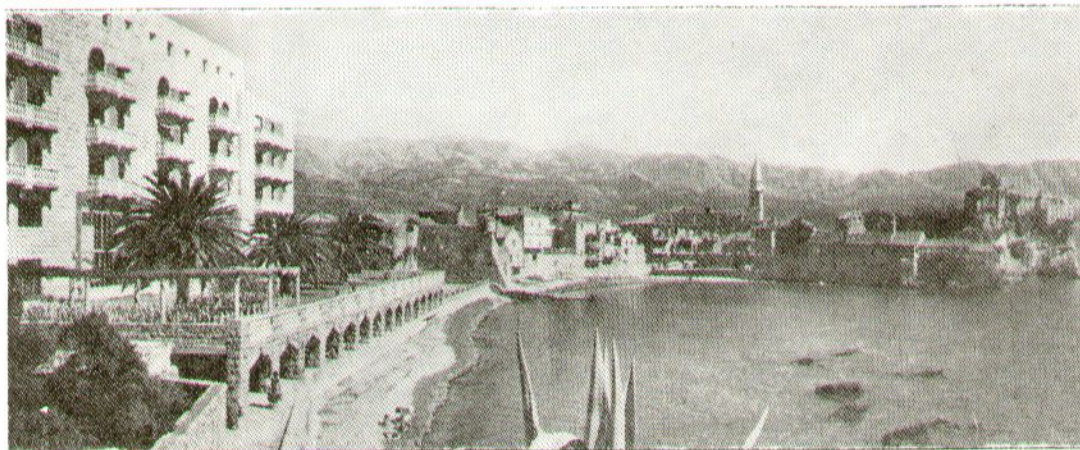
СА ЖЕЉАМА ДА У ЊОЈ ОСТВАРЕ НОВЕ ЈОШ ЗНАЧАЈНИЈЕ РЕЗУЛТАТЕ У СОЦИЈАЛИСТИЧКОЈ ИЗГРАДЊИ

ООУР „АВАЛА“ БУДВА

ЧЕСТИТА СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

НОВУ 1976. ГОДИНУ

СА НАЈЉЕПШИМ ЖЕЉАМА ДА И УБУДУЋЕ ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ УСПЈЕХЕ У РАДУ

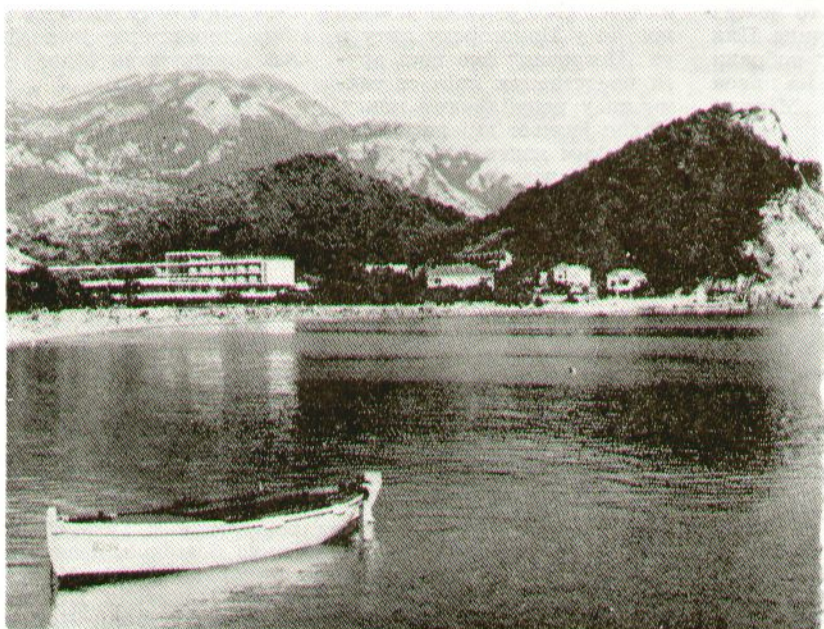

Поглед на Будву и хотел „Авалу“

НОВУ 1976. ГОДИНУ

ЧЕСТИТАМО НАЈСРДАЧНИЈЕ СВИМ СВОЈИМ ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА, РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ, ДРУШТВЕНО ПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

Поглед на петровачку плажу и „Оливу“

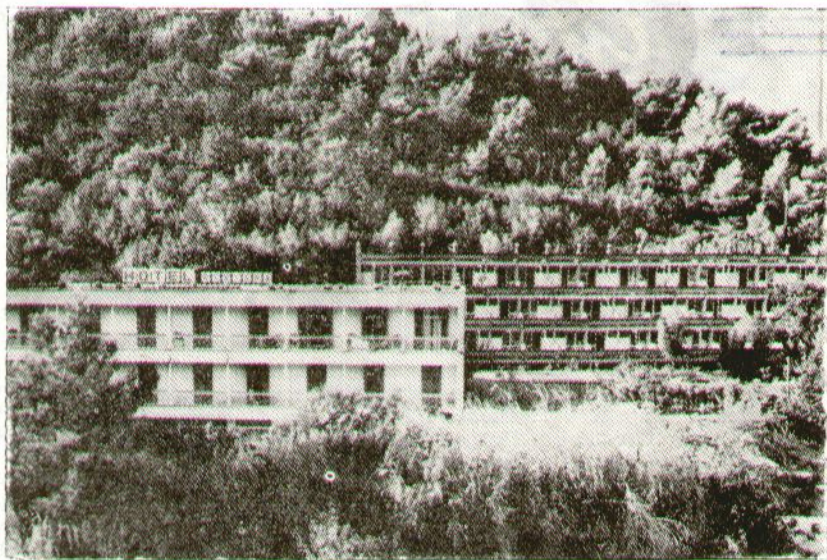
INVESTICIONA BANKA TITOGRAĐ FILIJALA BUDVA

СРЕЋНУ

НОВУ 1976. ГОДИНУ

ЖЕЛИ СВОЈИМ ШТЕДИШАМА, ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА И РАДНИМ ЉУДИМА НАШЕ ЗЕМЉЕ

РАДНА ЗАЈЕДНИЦА ИНВЕСТИЦИОНЕ БАНКЕ
ТИТОГРАД ФИЛИЈАЛА БУДВА

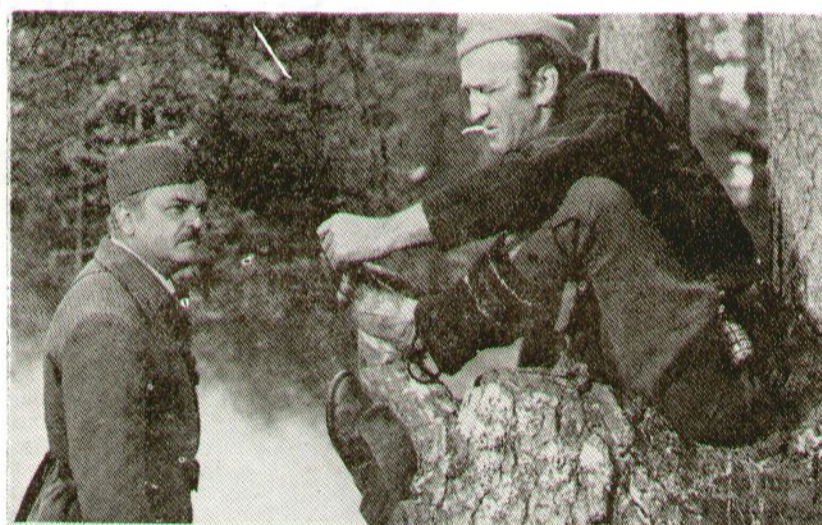
Хотел „Ривијера“

УЗ НАЈИСКРЕНИЈЕ ЖЕЉЕ ДА У БОРБИ ЗА СОЦИЈАЛИСТИЧКУ ИЗГРАДЊУ И ДАЉЕ РАЗВИЈАЊЕ САМОУПРАВНИХ СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ ОДНОСА ПОСТИЖУ СВЕ ВЕЋЕ РЕЗУЛТАТЕ

РАДНИ КОЛЕКТИВ

ООУР „ПАЛАС“

ПЕТРОВАЦ НА МОРУ

Сергеј Бондарчук и Вељко Мандић у филму Здравка Велимировића „Врхови Зеленгоре“

РАДНИ КОЛЕКТИВ „ЗЕТА ФИЛМ“

НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТА

НОВУ 1976. ГОДИНУ

СВИМ НАШИМ ТРУДБЕНИЦИМА, ГРАЂАНИМА, ДРУШТВЕНОПОЛИТИЧКИМ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

У филму „Врхови Зеленгоре“ иг рају и Џезефина Чаплин и Ален Нури

ГОДИНА ЗНАЧАЈНИХ ДОСТИГНУЋА У СПОРТУ

И ЗА НАС ЈЕ, ВЈЕРОВАТНО, НАЈПЛОДНИЈА „СПОРТСКА“ ГОДИНА. Наш град био је домаћин борби врхних југословенских спортиста у неколико дисциплина. Спортисти из Будве, Светог Стефана и Петровца постигли су запажене резултате, а изграђени су и неки спортски терени.

Почетком маја Будва је била домаћин турнира у кошарци који је дао нове чланове Црногорске кошаркашке лиге. Учествовали су „Рудар“ из Пљеваља, који је три јумфовао, „Младост“ из Вара, „Партизан“ из Тивта, „Котор“, „Даниловград“ и домаћи „Могрен“, који, нажалост, није имао среће у квалификацијама. Морамо замјерити играчима и управи будванског кошаркашког клуба што су доста трагично примили неуспјех у квалификацијама, па су једноставно стали, тако да је терен на Словенској плажи цијелог љета и јесени био без кошаркаша.

У току јуна наш град био је у центру свјетске спортске јавности: на базену хотела „Интернационал“ одржан је традиционални ватерполо турнир „Трофеј Јадрана“ — мини свјетско првенство, којег је окупио ватерполо екипе из СССР, Мађарске, Италије, Сад, Кубе и Југославије. Био је то највећи спортски догађај у нашем граду — а организатори турнира (Скупштина општине Будва и покровитељ „Монтенегротурист“) добили су најласкавија признања бројних гостију из многих земаља свијета, представника Ватерполо савеза Југославије, судија и такмичара.

У октобру мјесецу Будва је била домаћин југословенске спортске манифестације — отвореног државног првенства у подводном риболову. Учествовало је 20 екипа из цијеле земље са око 50 такмичара, а најбољи су били Ђуро Даниловић и Марко Ђурасовић, такмичари Друштва „Југоле Гракалић“ из Херцег-Новог.

Није прошао ни мјесец дана, а наши гости били су 1140 такмичара из свих градова у земљи који су дошли на финално такмичење у Партизанском вишебоју Југославије. Били су дијелом ни у 190 екипа и неколико дана надметали су се у разним дисциплинама на спортским теренима хотелског комплекса „Словенска плажа“. И овога пута су организатори — Партизана Црне Горе и СОФК Будве — показали изванредне организаторске способности, тако да су комплименти стизали са свих страна.

Крајем новембра, у оквиру традиционалних новембарских празника, у Будви и Петровцу одржано је првенство Црне Горе у аутомобилизму, на коме су учествовали такмичари из Титовграда, Никшића, Цетиња,

Херцег-Новог, Котора и Будве, које је, такође, протекло у најбољем реду.

Заједничко свим овим манифестацијама било је то да су на њима учествовали бројни спортисти из наше општине, Црне Горе и читаве наше земље, да је провејавао спортски дух и истинско другарство које само спорт може да одијегује, да није било инцидентата, или нечег другог што би бацало ружну слику на организаторе, као и да је сваки спортски сусрет био масовно посјећен.

Светлана Трифуновић спортиста године

СВЕТЛАНА ТРИФУНОВИЋ

Одлична ученица првог разреда гимназије, члан Управног одбора Пливачког клуба „Будва“, на првенству Црне Горе у Херцег-Новом освојила је на 100 и 200 метара прво и друго, а на 200 метара с перајама прво мјесто. На „Меморијалу Слободана Стијепчића“ у Херцег-Новом четврти пут је са својом екипом тријумфовала у пливању с перајама, док је на државном првенству у Београду у истој дисциплини заузела са својом екипом осмо мјесто.

АСИМ ЉАЉЕВИЋ

У јесењем дијелу првенства, одбрана „Могрена“, на чијем се челу налазио, примила је свега 12 голова. Велике заслуге за такав резултат припадају овом вратару кога с правом сматрају једним од најбољих у Црногорској фудбалској лиги. Он је на многим мечевима редовно добијао високе оцјене, а спортски извјештачи су у својим рапортима уз његово име редовно дописивали епитет „играч утакмице“.

САВО РАТКОВИЋ

Стуб је одбране „Петровца“, Центар-халф „без мане и страха“, допринио је да његов тим ријешити неколико утакмица у своју корист. Пожртвован у игри, он служи као примјер како спортиста треба да изгара на терену и како да се бори за боје свога клуба.

Момент са утакмице „Петровац“ — „Рудар“

Будва је у протеклој години добила неколико објеката, који ће много значити за популаризацију спорта. То су фудбалски стадион у Луговима, кошаркашки терен на Словенској плажи, а у изградњи је и пливачки базен у градској луци.

И спортисти из наше општине имали су видних успеха. Кошаркашки клуб „Могрен“ још није изаборио лигашки статус, али ће то можда учинити наредне године. Пливачки клуб „Будва“ побрали су мноштво медаља на првенству Црне Горе и на „Меморијалу Слободана Стијепчића“ у Херцег-Новом и постали републички прваци, а ватерполисти ће, вјероватно, постати чланови Ватерполо лиге Црне Горе. Запажених успјеха имали су аутомобилисти, а шахисти су били активнији него икада. На пр-

венству Црне Горе у Сутомену учествовала су три наша представника, а у Будви је одиграна симултанка са свјетским шаховским прваком Анатолијем Карповом. У Петровцу је формиран шаховски клуб, а очекује се да Будву посјети велемајстор Светозар Глигорић, добитник овогодишње награде АВНОЈ-а.

Фудбал је био у центру пажње. „Могрен“ се поново вратио у Црногорску лигу и уз „Петровац“ био наш други представник који се такмичио у републичком рангу. Након јесењег дијела првенства „тим изненађења“ како „Могрен“ зову, заузео је треће мјесто и најавио борбу за сам врх. „Могрен“ је освојио чак десет бодова на страни: његови фудбалери су седам пута изашли као побједници, пет пута су ремизирали, а

свега три пута напустили су терен погнутих глава. Најтежи пораз доживјели су од „комшија“ у Петровцу (0:2).

Петровчани су играли у промјенљивој форми и на крају јесењег дијела пласирали су се у доњем дијелу табеле. Дуго су били „фењерије“, али су у неколико задњих утакмица успјели да сакупе бодове, који им гарантују мирнији наставак првенства. За тим Анта Вицковића карактеристично је да је олако препуштао бодове противницима на страни и да је одбрана била његов слабији дио. Прочеће је увијек било „на страни“ Петровчана, па се надамо да ће коначно избјећи опасну зону и да ће тим сачувати лигашки статус.

С. Греговић

ДЕСЕТ НАЈБОЉИХ СПОРТИСТА

Спортска редакција „Приморских новина“, у заједници с представницима СОФК-е и Самоуправне интересне заједнице за физичку културу, сачинила је листу најбољих спортиста у 1975. години на чијем се челу налази Светлана Трифуновић (пливање), а затим слиједи: Асим Љаљевић (фудбал), Сава Ратковић (фудбал), Жељко Пјеротић (пливање и ватерполо) Миливоје Никчевић (шах), Недељко Божовић (аутомобилизам), Јоко Божовић (фудбал), Ивица Шољага (фудбал), Мерица Петковић (пливање) и Гојко Вујановић (фудбал).

До ове листе дошло се након консултација с представницима клубова који су имали највише увида у рад спортиста уз чију су помоћ створене претходне ранглисте најбољих спортиста у појединим клубовима, односно дисциплинама. Тако се као најбољи фудбалери „Петровца“ сматрају: Сава Ратковић, Ивица Шољага, Богдановић, Божовић, и Шпиро Зеновић, а у „Могрену“: Асим Љаљевић,

Јоко Божовић, Гојко Вујановић, Блажо Грбавчевић и Горан Калезић.

На челу ранг-листе у аутомобилизму налази се Недељко Божовић, после кога слиједи Милан Букарица, Владо Марковић, Владо Зећ и Жарко Пламенац. Као најбољи шахиста сматра се Миливоје Никчевић, кога у стопу прате Раде Каженегра, Митар Љубиша, Крсто Марковић и Митар Михаљевић.

У пливању и ватерполу међу мушкарцима посебно су се истакли Жељко Пјеротић, Драган Трифуновић, Далибор Петковић, Симо Јовановић и Ненад Вукровић, а међу женама у пливању Светлана Трифуновић, Мерица Петковић, Даринка Љубиша, Тамара Трифуновић и Александра Мајић.

Између десет најбољих, као спортиста године проглашена је Светлана Трифуновић која добија пехар Редакције „Приморских новина“ и пехар Савеза организација за физичку културу општине Будва.

грена — рационалан, миран и сталосен. Увијек је у стању да надмудри противника, а да не направи гроб прекршај, јер, како се то у фудбалу каже, „игра мозгом“. Диригент је одбране и изврстан капитен.

ИВИЦА ШОЉАГА

Годинама се налази међу најбољим фудбалерима „Петровца“ и истиче се својим успјешним и машовитим комбинацијама. Изванредан је техничар и бескомпромисан борац. Међу најбољим, на утакмицама често постиже врло ефектне голове, нарочито из слободних удараца.

МЕРИЦА ПЕТКОВИЋ

Члан је екипе Пливачког клуба „Будва“. На републичком такмичењу у Херцег-Новом освојила је прво мјесто на 100 метара у дисциплини краул с перајама, а друго мјесто на 200 метара у истој дисциплини, као и на 200 метара у дисциплини „мјешовито“. На 100 метара дelfиновим стилем и у дисциплини с перајама заузела је друго мјесто.

ГОЈКО ВУЈАНОВИЋ

Бек је и халф без кога је тешко замислити одбрану „Могрена“. Изванредно борбен и пожртвован, често се убације међу навалне играче и постиже одлучујуће голове. Брз је и проворан, али и мајстор да заустави противника и паралише његов напад. Познат је и цијењен и као играч који не прави грубе грешке.